L. 2. Kraków, dnia 31. marca 1910. Rocznik XXXI.

DZIENNIK ROZPORZĄDZEŃ

dla stoł. król. miasta Krakowa.

Przedpłatę roczną 2 kor. składać można w biurach Komisarzy obwodowych. Właściciele domów w Krakowie otrzymują „Dziennik rozporządzeń“ bezpłatnie.

L. 150/10.
Prez.

OGŁOSZENIE KONKURSU.

Gmina miasta Krakowa ma do obsadzenia sześć posad lekarzy miejskich w ramach uchwalonego przez Radę miasta etatu, który obejmuje 1 posadę rangi VII, 3 posady rangi VIII., 6 posad rangi IX. i 2 posady rangi X wszystkie z poborami, odpowiadającymi poborom urzędników państwowych odnośnych rang

Posady będą nadane na razie prowizorycznie.

Kandydaci ubiegający się o te posady, winni się wykazać świadectwem ze złożonego egzaminu fizykackiego, przepisanego rozp. Min. spraw wewn. z 21. marca 1873 L 37 Dz u. p. wiekiem nie przekraczającym 40. roku życia, obywatelstwem austryackiem i nieposzlakowanem życiem.

Podania, które nadto obejmować mają poparty dowodami opis dotychczasowej działalności zawodowej kandydata, wnieść należy do Prezydyum Magistratu m. Krakowa w terminie do 8. kwietnia 1910 r. włącznie.

Bliższych informacyi udziela miejski Urząd Zdrowia w Krakowie.

Kraków, dnia 22. marca 1910 r.

Prezydent miasta:
Dr. Leo w. r.

L. M. 18763/910.
Prez.

ROZPORZĄDZENIE

w sprawie doręczania stronom pism przez Ekspedyt ze wszystkich Wydziałów i Urzędów Magistratu miasta Krakowa, oraz z c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej.

§ 1. Wszelkie pisma urzędowe, wezwania, okólniki komisyjne i t. p. przeznaczone do doręczenia w miejscu stronom, władzom, urzędom i t. p. w obrębie m. Krakowa mają Wydziały Magistratu, jego Urzędy oraz c. k. Rada szkolna okręgowa m. przesyłać Ekspedytowi każdego dnia **najdalej do godziny 11. przed południem.** Dla łatwiejszego i szybszego wykonywania tej czynności dzieli się cały obręb miasta na potrzebną ilość okręgów doręczycielskich, a w każdym okręgu uskutecznia doręczanie jeden woźny Ekspedytu.

§ 2. Czystopisy tych Wydziałów i Urzędów Magistratu, które mają lub będą mieć w przyszłości osobną swą pisarnię uporządkowane według okręgów doręczycielskich za książką doręczeń, zaś wezwania, karty powołania, odprawy wojskowe i t. p. zaopatrzone dowodami doręczeń lub recepisami uporządkowane tak samo według okręgów doręczycielskich — przesyłać należy do Ekspedytu za konsygnacyami, które mają być opatrzone liczbami, porządkowemi od 1. każdego roku bieżącemi. Kopię kalkową konsygnacyi dla kontroli pozostawia i przechowuje Wydział u siebie, układając je według liczb porządkowych.

Terminy wezwań i doręczeń mają Wydziały co najmniej 4 dni naprzód oznaczać, aby Ekspedyt miał dosyć czasu je doręczyć, i odnośne dowody doręczenia przed upływem terminu Wydziałowi zwrócić.

Wyjątkowo pilne wezwania i t. p. doręczenia przesyłać należy za osobną konsygnacyą do Ekspedytu, a Ekspedyt obowiązany jest natychmiast doręczenie zarządzić i dowód doręczenia przed upływem terminu zwrócić odnośnemu Wydziałowi.

Tak na czystopisach jak i wezwaniach musi być przy liczbie czynności podany Wydział lub Urząd Magistratu oraz dokładne miejsce zamieszkania adresata. Jeżeli zaś na piśmie lub dokumencie stronie doręczyć się mającym nie ma i nie można dopisywać dokładnego jej adresu — to adres ten winien być umieszczony na dowodzie doręczenia.

Na dowodzie doręczenia powinna być umieszczona liczba Magistratu lub Wydziału i oznaczenie Wydziału.

§ 3. Wezwania i dowody doręczenia wypełnia sam referent, a mianowicie przy pierwszem wezwaniu strony wypełnia wezwanie białe, a gdy wezwana strona mimo należytego doręczenia jej wezwania nie stanęła i musi być powtórnie wezwaną, wypełnia wezwanie żółte, **które musi być zawsze do rąk własnych doręczane.**

W miarę potrzeby mają Wydziały i Urzędy Magistratu zaopatrzyć się w odpowiednią ilość wezwań w bloki zbroszurowanych.

Uporządkowaniem tak czystopisów jak i wezwań, kart powołania, odpraw wojskowych i t p. na okręgi doręczycielskie, wciąganiem do książki doręczeń i konsygnacyi zajmuje się urzędnik lub funkcyonaryusz Wydziału lub Urzędu Magistratu, prowadzący czynności kancelaryjne (manipulacyjne).

Dowód doręczenia należy przyczepiać do pisma doręczyć się mającego stronie tak, aby nie odpadł, a łatwo mógł być oddzielony.

§ 4. Urzędnik Ekspedytu odbierając przesyłki do doręczenia z Wydziałów lub Urzędów Magistratu ma sprawdzić, czy wszystkie pisma objęte książką doręczeń lub konsygnacyą odbiera. — Gdyby okazały się braki ma bezzwłocznie całą przesyłkę zwrócić Wydziałowi do uzupełnienia.

§ 5. Urzędnik Ekspedytu po odebraniu pism rozdzieli je na okręgi doręczycielskie.

Po rozdzieleniu wszystkich przesyłek nadesłanych przez Wydziały Magistratu na okręgi doręczycielskie sporządzi dla każdego okręgu osobny arkusz doręczycielski w dwóch egzemplarzach (przez kalkę) wpisując dokładnie liczbę Magistratu lub Wydziału z dokładnem oznaczeniem Wydziału i imię adresata w arkusz doręczycielski i tak sporządzony arkusz doręczycielski wręczy woźnemu odnośnego okręgu doręczycielskiego wraz z pismami, dowodami doręczenia lub recepisami — za potwierdzeniem przez tegoż odbioru na kalkowym egzemplarzu arkusza doręczycielskiego, który ma być w Ekspedycie przechowany.

Wszystkie zaś czystopisy, rozdzielone na odnośne okręgi doręczycielskie, wciąga urzędnik Ekspedytu do księgi doręczeń wpisując dokładnie liczbę Magistratu lub Wydziału z dokładnem oznaczeniem Wydziału i nazwiska adresata.

§ 6. W miejscowości doręczenia będzie doręczenie uskutecznione albo w mieszkaniu odnośnej osoby, albo w jej pracowni zawodowej, albo na placu jej robót, adwokatom zaś i notaryuszom w ich kancelaryach; doręczenia w innych miejscach będą ważnemi li tylko wtedy, gdy przyjęcia aktu pisemnego nie odmówiono.

W braku mieszkania, pracowni zawodowej, lokalności przedsiębiorstwa lub gdy osoba, dla której doręczenie jest przeznaczone, nie prowadzi robót na oznaczonym placu, wolno jej doręczyć wszędzie, gdzie się ją spotka.

§ 7. Doręczenia, przeznaczone dla osób wojskowych poniżej oficera, służących czynnie w szeregach armii, marynarki wojennej lub obrony krajowej, niemniej dla takichże osób w szeregach żandarmeryi czynnie służących, będą uskutecznione przez szefa komendy, bezpośrednio przełożonej.

Zresztą, o ile jakie doręczenie ma być przedsiębrane w budynkach wojskowych albo wojskiem obsadzonych, należy je wykonać po uprzedniem zawiadomieniu o tem komendanta budynku i w asystencyi osoby wojskowej, w tym celu od komendanta przydanej.

§ 8. Odbiorca potwierdzi odbiór pisma zamieszczając w księdze doręczenia lub na dowodzie doręczenia a w razie gdy do pisma dołączony jest osobny recepis, także i na nim swój podpis i dzień odbioru.

Gdy adresat odmawia przyjęcia doręczenia albo potwierdzenia lub położenia daty, woźny pozostawi odnośny akt w miejscu doręczenia i stwierdzi usiłowane doręczenie w księdze doręczeń lub na dowodzie doręczenia, przytaczając powód braku podpisu strony i wpisując dzień, w którym doręczenie nastąpiło, przy zamieszczeniu swego podpisu.

Takie pozostawienie ma skutek rzeczywistego doręczenia.

§ 9. Pisma urzędowe treści poufnej oraz orzeczenia i rozporządzenia, przeciw którym przysługuje użycie środków prawnych mają być doręczane **do rąk własnych adresata.**

Przy każdem piśmie etc., które winno być doręczone **do rąk własnych adresata,** winni są referenci, względnie urzędnicy kancelaryjni Wydziałów lub Urzędów, zaś co do czystopisów, wygotowywanych w Ekspedycie — ten ostatni, uwidaczniać to przy zarysach załatwień, względnie na czystopisach, zaś przy innych doręczeniach na dowodzie doręczenia. Ekspedyt ma baczyć, aby zarządzenia tego ściśle przestrzegano, a gdyby dostrzegł, że przez przeoczenie nie zaznaczono, iż pismo ma być do rąk własnych doręczone — ma to sam uskutecznić, a o usterkach takich Dyrekcyę Magistratu zawiadomić.

Jeżeli pismo nie musi być doręczone do rąk własnych, a adresat nie jest obecny w domu, wolno pismo za potwierdzeniem odbioru oddać do rąk jednego z dorosłych domowników, a gdyby ten odmawiał przyjęcia, należy pismo zostawić w mieszkaniu adresata (§ 6.).

Jeżeli żaden z tych sposobów doręczenia nie okazał się skutecznym, należy doręczenie w ten sposób przeprowadzić, że woźny wygotuje wezwanie do adresata, aby w oznaczonym dniu i godzinie w mieszkaniu lub lokalu swoim był obecnym dla odbioru pisma Magistratu, dla niego przeznaczonego, z dodatkiem, że w razie przeciwnym pismo będzie złożone w Ekspedycie Magistratu, i że takie złożenie będzie miało skutki rzeczywistego doręczenia. Gdyby zaś adresat mimo to w mieszkaniu lub lokalu swoim nie był obecny, woźny złoży akt odnośny w Ekspedycie, a zarazem przytwierdzi na drzwiach mieszkania albo na drzwiach wchodowych do lokalu przemysłowego pisemne zawiadomienie o tem złożeniu, nadto w razie możności oznajmi także sąsiedztwu ustnie

§ 10. Codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt, o godzinie oznaczonej zwracają woźni księgę doręczeń i dowody doręczenia oraz niedoręczone pisma z uwidocznieniem na dowodzie doręczenia przyczyny, dla której doręczenie nie mogło nastąpić, urzędnikowi Ekspedytu, który odbierając je przekona się, czy należycie wszystko doręczono i czy tak księga doręczeń jak dowody doręczenia są należycie wypełnione, a w razie potrzeby poleci uzupełnienie braków.

Dowody doręczenia i recepisy odnoszące się tak do pism doręczonych jak i niedoręczonych rozdzieli na Wydziały urzędnik Ekspedytu i wraz z konsygnacyą Wydziału, z którą przysłane były, zwróci odnośnemu Wydziałowi Magistratu. Referenci mają dowody doręczenia przyczepiać do odnośnych akt.

Odbiór zwróconych dowodów doręczenia i niedoręczonych wezwań lub pism potwierdzi urzędnik kancelaryjny odnośnego Wydziału na konsygnacyi, którą zwrócić należy Ekspedytowi do przechowania.

§ 11. Na dowód doręczenia czystopisów, które były doręczone, nie za dowodem doręczenia ale za księgą doręczeń, wyda Ekspedyt w miarę potrzeby na żądanie Wydziału lub Urzędu wierzytelny wypis z księgi doręczeń

§ 12. Doręczanie biletów egzekucyjnych w myśl powyższych przepisów uskuteczniać będzie jak dotąd bezpośrednio Wydział II. Magistratu przez osobnych woźnych.

Niniejsza instrukcya wchodzi w życie z dniem 1. kwietnia 1910 r.

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa
dnia 29. marca 1910 r.

L. 26.923/910.

fiz.

OBWIESZCZENIE.

Magistrat stoł. król. m. Krakowa podaje niniejszem do publicznej wiadomości, że z dniem 1. kwietnia 1910 r. powierza prowizorycznie funkcye oglądacza zwłok w gminach: Łobzów, Nowa Wieś, Krowodrza, części Prądnika Białego, Czerwonego i Olszy przyłączonych do Krakowa, p. **Dr. Stanisławowi Gólskiemu,** lekarzowi zamieszkałemu **w Krakowie, ul. Basztowa L. 17**; w gminach Dębniki, Zakrzówek, Czarna Wieś z Kawiorami, Półwsie Zwierzynieckie i Zwierzyniec p. **Dr. Bolesławowi Komorowskiemu,** lekarzowi zamieszkałemu **w Półwsiu Zwierzynieckiem, ul. Lelewela L. 6**; w gminach: Grzegórzki, Piaski p. **Dr. Franciszkowi Bernacińskiemu,** lekarzowi zamieszkałemu **w Krakowie, ul. Bonerowska L. 2.**

Do tych zatem PP. Lekarzy, jako oglądaczy zwłok, obowiązane będą interesowane strony zgłaszać się po wydanie świadectwa oględzin pośmiertnych.

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa
dnia 30. marca 1910 r.

L. 19920.

OBWIESZCZENIE.

Na mocy art. XIV. ustawy krajowej z dnia 13. listopada 1909, Nr 148 Dz. u. k., i obwieszczenia Prezydyum c. k Namiestnictwa we Lwowie z dnia 18. grudnia 1909, L. 20653/prez. Nr. 164 Dz. u. k, oraz na podstawie reskryptu Wydziału krajowego z dnia 25. marca b. r. L. 35716/10 i reskryptu c. k. Namiestnictwa z dnia 30. marca 1910, L. III. 965/3 gminy i obszary dworskie, w Krakowskim autonomicznym powiecie położone, a mianowicie gminy: Półwsie Zwierzynieckie, Zwierzyniec, Czarna Wieś z Kawiorami, Nowa Wieś Narodowa, Łobzów, Krowodrza, Grzegórzki-Piaski, część gminy Prądnik Biały, położona po prawym brzegu potoku Sudoł, część gminy Prądnik Czerwony, leżąca po prawym brzegu rzeki Białuchy, a z przysiółka Prądnika Czerwonego-Olszy część aż po obecny wał fortyfikacyjny, oraz obszary dworskie: Półwsie Zwierzynieckie i Zwierzyniec — a następnie gminy i obszary dworskie, położone w autonomicznym powiecie Wielickim, a mianowicie gminy: Zakrzówek z Kapelanką i Dębniki — oraz obszary dworskie: Zakrzówek, Kapelanka i Dębniki z Rybakami — **z dniem 1. kwietnia 1910 r.** przechodzą pod zarząd Rady miejskiej i Magistratu stoł. król. miasta Krakowa, a zarazem z dniem tym przestaną na przyłączonych do miasta Krakowa terytoryach obowiązywać ustawy krajowe, którym one jako gminy wiejskie względnie obszary dworskie i składowe części autonomicznych powiatów podlegały, a natomiast zaczną obowiązywać ustawy krajowe, którym podlega miasto Kraków.

Również z dniem 1. kwietnia b. r. ustaje w powyższych terytoryach urzędowa działalność władz państwowych i autonomicznych, właściwych dotąd dla tych terytoryów.

Wobec tego uchwalanie i rozstrzyganie w sprawach należących do własnego zakresu działania gminy, które dotąd w wymienionych gminach i obszarach dworskich należały do odnośnych Rad gminnych, względnie do Przełożeństw obszarów dworskich, tudzież w sprawach, które należały do Reprezentacyi powiatowych, przejdzie na Radę miejską w Krakowie, załatwianie zaś spraw własnego zakresu działania gminy, tudzież zakresu poruczonego, które dotąd wykonywały Zwierzchności gminne względnie Przełożeństwa obszarów dworskich, przejdzie na Magistrat miasta Krakowa.

Równocześnie załatwianie spraw administracyi politycznej, które dotąd w tych terytoryach wykonywały c. k. Starostwa w Krakowie i Podgórzu, przejdzie na Magistrat miasta Krakowa, jako władzę polityczną I. instancyi.

Strony interesowane, które w sprawach administracyjnych udawały się dotąd w powyższych gminach i obszarach dworskich do Zwierzchności gminnych i Przełożeństw obszarów dworskich, mają przeto od dnia powyższego udawać się do Magistratu miasta Krakowa.

Dla terytoryów przyłączonych zaprowadza się od dnia 1. kwietnia b. r. prowizorycznie osobny, tj. **IV. Komisaryat obwodowy,** pod kierownictwem Komisarza obwodowego, który będzie miał biuro w domu gminnym przy ul. Poselskiej L. 8 na parterze, naprzeciwko c. k Sądu krajowego karnego, i godziny urzędowe te same, jak inne Komisaryaty obwodowe, t j. od godziny 11—12 przed południem i od 5—6 po południu, a w niedziele i święta od 11—12 przed południem.

Nadto dla ułatwienia stronom znoszenia się z Komisaryatem obwodu IV., ustanawia się dla terytoryów przyłączonych **5 Zastępców Komisarza Obwodu IV.,** którzy będą mieli lokale urzędowe w terytoryach przyłączonych, a mianowicie:

Zastępcę Komisarza obwodowego dla dzielnicy X. Zakrzówek, XI. Dębniki — w Dębnikach, ul. Podgórska, L. 26, parter.

Zastępcę Komisarza obwodowego dla dzielnicy XII. Półwsie i XIII. Zwierzyniec — w Półwsiu, ul. Tadeusza Kościuszki L. 32 (dom gminny).

Zastępcę Komisarza obwodowego dla dzielnicy XIV. Czarna Wieś, XV. Nowa Wieś i XVI. Łobzów — w Nowej Wsi, ul. Tadeusza Kościuszki L. 3 (dom gminny).

Zastępcę Komisarza obwodowego dla dzielnicy XVII. Krowodrza i XVIII. Warszawskie — w Krowodrzy L. 142 (dom gminny)

Zastępcę Komisarza obwodowego dla dzielnicy XIX. Grzegórzki — w Grzegórzkach L. 61, w lokalu, gdzie się obecnie znajduje kancelarya gminna.

Godziny urzędowe będą mieli Zastępcy Komisarza obwodu IV. od 11—1 w południe, a w niedziele i święta od 11—12 przed południem. — Stronom będzie wolno zwracać się albo do Zastępców albo wprost do Komisarza obwodu IV.

Zarazem dla ułatwienia Stronom z terytoryów przyłączonych rychłego odnalezienia właściwego biura lub urzędu miejskiego ustanowiony zostanie aż do dalszego zarządzenia w Ekspedycie Magistratu (nowe skrzydło

Magistratu w dziedzińcu, na parterze) osobny funkcyonarysz, który zgłaszającym się udzielać będzie informacyi w godzinach urzędowych od 8. rano do 2. po południu.

W czasie popołudniowym od godziny 5—6 udzielać będzie tych wskazówek p. Komisarz obwodu IV. w swojem biurze.

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa
dnia 31. marca 1910 r.

Mianowania urzędników i służby.

Klein Cezar Łucyan 2-im. dotychczas rygorozant praw, zamianowany został dekretem Prezydyum Magistratu z dnia 1. marca 1910 r. do L. Prez. 87/10 na zasadzie §§ 56 i 89. statutu dla miasta Krakowa prowizorycznym praktykantem konceptowym Magistratu w XI. klasie rangi z adjutum rocznem 1400 K z tem, że po roku zadawalniającej służby prowizorycznej i wykazaniu się złożeniem trzeciego prawniczego egzaminu rządowego nastąpić może stabilizacya z wliczeniem czasu służby prowizorycznej do emerytury, oraz z zastrzeżeniem, że zobowiąże się najdalej do 6 miesięcy od dnia nominacyi wykazać się ze złożenia wspomnianego egzaminu rządowego. (L. M. 18485/910. Prez.).

Na podstawie uchwały Rady miejskiej z dnia 14. marca 1907 otrzymali:

1. **Piotr Banaś**, radca Magistratu, pierwsze pięciolecie w kwocie 600 K rocznie od dnia 1. kwietnia 1910. (L. M. 20375/910 Prez.).

2. **Stanisław Podobiński**, sekretarz Magistratu, pierwsze pięciolecie w kwocie 400 K rocznie od dnia 1 kwietnia 1910. (L. M. 20376/910 Prez.).

3 **Jan Włoch**, koncepista Magistratu, pierwsze trzechlecie w kwocie 200 K rocznie od dnia 1. kwietnia 1910. (L. M. 20380/910. Prez.).

4. **Kazimierz Siedlecki**, oficyał Magistratu, pierwsze trzechlecie w kwocie 200 K rocznie od dnia 1. kwietnia 1910. (L. M. 20374/910. Prez).

5. **Stefan Szymkiewicz**, oficyał Magistratu, pierwsze trzechlecie w kwocie 200 K rocznie od dnia 1. kwietnia 1910. (L. M. 20379/910. Prez.).

6. **Wojciech Talarek**, młodszy oficyał egzekucyjny, drugie trzechlecie w kwocie 200 K rocznie od dnia 12. marca 1910. (L. M. 16767/910. Prez.).

7. **Ludwik Uryga**, oficyał Magistratu, pierwsze trzechlecie w kwocie 200 K rocznie od dnia 1. kwietnia 1910. (L. M. 20378/910. Prez).

8. **Franciszek Wadowski**, oficyał Magistratu, pierwsze trzechlecie w kwocie 200 K rocznie od dnia 1. kwietnia 1910. (L. M. 20377/910/Prez.).

9. **Kazimierz Ptaszkowski**, młodszy oficyał egzekucyjny, drugie trzechlecie w kwocie 200 K rocznie od dnia 12. marca 1910 (L. M. 16766/910. Prez.).

10. **Józef Jagło**, pachołek miejski, drugie pięciolecie w kwocie 50 K rocznie od dnia 28. marca 1910. (L. M. 16764/910. Prez.).

11. **Kazimierz Kalasiewicz**, pachołek miejski, drugie pięciolecie w kwocie 50 K rocznie od dnia 31. marca 1910. (L. M. 16761/910. Prez.).

12. **Jakób Karwala**, pachołek miejski, drugie pięciolecie w kwocie 50 K rocznie od dnia 27. marca 1910. (L. M. 16759/910. Prez.).

13. **Michał Kral**, pachołek miejski, drugie pięciolecie w kwocie 50 K rocznie od dnia 28. marca 1910. (L. M. 16762/910. Prez.).

14. **Piotr Szostak**, pachołek miejski, drugie pięciolecie w kwocie 50 K rocznie od dnia 28. marca 1910. (L. M. 16763/910. Prez.).

15. **Jan Woźniak**, pachołek miejski, drugie pięciolecie w kwocie 50 K rocznie od dnia 27. marca 1910. (L. M. 16760/910. Prez.).

16. **Antoni Ziemba**, pachołek miejski, trzecie pięciolecie w kwocie 50 K rocznie od dnia 30. marca 1910. (L. M. 16765/910. Prez.).

Protokoły obrad pełnej Rady miejskiej.

Posiedzenie zwyczajne (39. w kad. XV.) **z dnia 3. marca 1910 roku.**

Przewodniczący: Prezydent Dr. Juliusz Leo.
I. Wiceprezydent miasta: Dr. Henryk Szarski.
II. Wiceprezydent miasta: Józef Sare.
Sekretarz Rady miejskiej: Dr. Tadeusz Kannenberg.
Radców miejskich obecnych **52.**

Radcy miejscy: Birnbaum, Daszyński, Dr. Gross, Dr. Jaworski, Jawornicki, Konopiński, Dr. Ignacy Landau, Dr. Lustgarten, Mendelsburg, Dr. Petelenz, Peroś, Porębski, Sędzimir, Sołtysik, Dr. Staniszewski, Dr. Starzewski, Szatkowski, hr. Wodzicki nieobecność swą usprawiedliwili.

Początek posiedzenia o godzinie 6. wieczorem.

Przed porządkiem dziennym.

Urlopy.

Przewodniczący prezydent dr. Leo zawiadadamia Radę, że p. r. m. Porębski wniósł prośbę o urlop 6 tygodniowy dla poratowania zdrowia, oraz p. r. m. Uderski o urlop 4 tygodniowy.

Urlopów udzielono.

Stosunki pocztowe w Krakowie.

R. m. Dattner zaznacza, że Izba handlowa i przemysłowa wniosła do ministerstwa handlu petycyę, domagając się reformy i naprawy stosunków pocztowych i telegraficznych w całem Zagłębiu krakowskiem a przedewszystkiem w Krakowie i najbliższej okolicy, gdzie się zbiega i skupia główny ruch. — Służba pocztowa, telegraficzna i telefoniczna w Krakowie i w całem Zagłębiu pozostawia wiele do życzenia, nie stoi ona na wysokości zadania i przynosi naszemu życiu gospodarczemu wielką szkodę, nadto stworzenie Wielkiego Krakowa wymaga także odpowiedniej organizacyi na polu komunikacyi pocztowej, gdyż rzeczą jest jasną, że Wielki Kraków nie może być podzielony pod względem poczt, telegrafów i telefonów na małe, pozostające bez żadnego związku pomiędzy sobą, okręgi urzędów pocztowych.

Mowca zgłasza nagły wniosek:

Rada m. uchwali:

Upoważnia się Prezydyum miasta, aby w odpowiedni sposób poparło starania Izby handlowej krakowskiej.

Nagłość wniosku uchwalono.

R. m dr Gertler popierając meritum sprawy wyraża życzenie, aby zaprowadzone zostały skrzynki pocztowe na wozach tramwajowych, któreby dowoziły listy na dworzec kolejowy, gdzieby wyjmowano listy do najbliższych pociągów odchodzących z Krakowa. W sprawie tej powinno się prezydyum miasta porozumieć z Zarządem tramwaju.

Przewodniczący podniósł, że uważać będzie wniosek r. m. dr. Gertlera jako dyrektywę dla siebie.

W głosowaniu wniosek r. m. Dattnera uchwalono. (L. prez. 108/910.).

Napisy na miejskich szkołach.

R. m. Maciołowski wskazuje na sprzeczne z pisownią polską napisy na tablicach szkolnych, dalej na to, że są one nieodpowiednio wysoko poumieszczane i że niektóre z nich są już zniszczone tak, iż należałoby je zastąpić innemi.

Prezydent dr. Leo oświadcza, że sprawę poleci zbadać i wyda odpowiednie zarządzenie.

Porządek dzienny.

Księgi gruntowe.

Imieniem prezydyum miasta referent radca Mgtu Skrzyniarz przedkłada wniosek nagły:

„Rada miejska upoważnia Prezydenta miasta do desygnowania imieniem gminy c. k. Sądowi mężów zaufania do sprawy zakładania ksiąg gruntowych".

Nagłość uchwalono.

Po krótkiem przemówieniu r. m. Hałatkiewicza wniosek przyjęto. (LM. 7176/910.I).

Sprawozdanie Archiwum akt dawnych.

R m. dr. Ponikło złożył imieniem komisyi archiwalnej szczegółowe sprawozdanie z działalności archiwum aktów dawnych m. Krakowa za lata 1907 i 1908, prosząc o przyjęcie tegoż do zatwierdzającej wiadomości.

R. m. dr. Fierich zaznacza, że archiwum miejskie należy do tych zakładów miejskich, którymi miasto poszczycić się może. Liczne reformy w ostatnich latach wprowadzone przez Dyrekcyę archiwum w znacznej części czynią zadość od dawna odczuwanym potrzebom. Mowca nadmienia, iż komisya archiwalna postanowiła wziąć pod rozwagę wydawnictwo źródeł archiwalnych, tyczących się czasów Rzeczypospolitej krakowskiej. Wybrany subkomitet, złożony ze sił fachowych, zastanawiał się nad kwestyą wydania dyaryuszy zgromadzenia narodowego, protokołów Senatu i protokołów posiedzeń rezydentów państw opiekuńczych. Byłoby pożądanem, aby część tych źródeł można wydać w roku jubileuszowym 1915, t. j w stuletnią rocznicę powstania Rzeczypospolitej krakowskiej. Mowca nadmienia, iż archiwum obecnie z powstaniem Wielkiego Krakowa nowe przypadną obowiązki i dlatego też usilnie prosi prezydyum o najrychlejsze przedstawienie wniosków komisyi archiwalnej pełnej Radzie miasta, w sprawie stabilizowania sił pomocniczych archiwum.

R. m. Hałatkiewicz wskazuje, że niektóre cechy złożyły już swoje pamiątki w archiwum jako depozyt; byłoby pożądanem, aby i reszta cechów poszła za tym dobrym przykładem.

R. m. Kosobucki podnosi, że archiwum bardzo troskliwie opiekuje się złożonymi tam zabytkami cechowymi.

Prezydent dr. Leo zapewnił, że przedłoży wnioski o stabilizacyę jednego z młodszych urzędników archiwum i jednego z młodszych urzędników Muzeum narodowego, pracującego bardzo gorliwie i umiejętnie.

Sprawozdanie komisyi archiwalnej przyjęto. (LM. 18420/910.IV.).

Dzielnice w Wielkim Krakowie.

Imieniem Sekcyi ekonomicznej, prawniczej i Komisyi dla rozszerzenia granic Krakowa referent sekretarz Mgtu dr. Sikorski przedkłada następujące wnioski:

1) W sprawie podziału przyłączonych do Krakowa gmin i obszarów dworskich na dzielnice.

2) W sprawie nadania nazw nowym dzielnicom.

3) W sprawie regulacyi dzielnic.

Rada miasta uchwali:

I. Podział przyłączonych do Krakowa terytoryów sąsiednich gmin i obszarów dworskich na dzielnice.

Z każdej przyłączonej w całości do Krakowa gminy łącznie z obszarem dworskim, noszącym z odnośną gminą tę samą nazwę, tworzy się osobną dzielnicę — pod dotychczasową nazwą gminy, skróconą w następujący sposób:

1) Gmina Zakrzówek z Kapelanką wraz z obszarami dworskimi Zakrzówek i Kapelanką — utworzy dzielnicę pod nazwą **„Zakrzówek"**.

2) Gmina Dębniki z Rybakami wraz z obszarem dworskim Dębniki — utworzy dzielnicę pod nazwą **„Dębniki"**.

3) Gmina Półwsie Zwierzynieckie wraz z obszarem dworskim Półwsie Zwierzynieckie — utworzy nową dzielnicę pod nazwą **„Półwsie"**.

4) Gmina Zwierzyniec wraz z obszarem dworskim Zwierzyniec — utworzy dzielnicę pod nazwą **„Zwierzyniec"**.

5 Gmina Czarna Wieś z Kawiorami — utworzy dzielnicę pod nazwą **„Czarna Wieś"**.

6) Gmina Nowa Wieś Narodowa — utworzy dzielnicę pod nazwą **„Nowa Wieś"**.

7) Gmina Łobzów — utworzy dzielnicę pod nazwą **„Łobzów"**.

8) Gmina Krowodrza — utworzy dzielnicę pod nazwą **„Krowodrza"**.

9) Gmina Grzegórzki-Piaski — utworzy dzielnicę pod nazwą **„Grzegórzki"**.

10) Część gminy Prądnik Czerwony z częścią Olszy — utworzy osobną dzielnicę pod nazwą **„Warszawskie"**.

11) Część przyłączonej do Krakowa gminy Prądnik Biały — nie utworzy dzielnicy, tylko zostanie przydzielona do dzielnicy Krowodrza.

12) Inne lokalne nazwy gmin do Krakowa przydzielonych jak: Kapelanka i Zagórze w Zakrzówku, Rybaki w Dębnikach, Kawiory w Czarnej Wsi, Piaski w Grzegórzkach, należy w przyszłości uwzględnić jako nazwy placów lub ulic.

II. Nadanie nowym dzielnicom liczb porządkowych.

Z powodu uchwały Sejmu z dnia 16. lutego 1910, przyłączającej do Krakowa Dąbie i Ludwinów, oraz ob-

szar dworski Ludwinów, należy dla przyszłej dzielnicy Ludwinów zarezerwować jako leżącej przy dzielnicy VIII Kazimierz L. p. IX, wobec tego otrzyma dzielnica **Zakrzówek L. p. X., Dębniki XI., Półwsie XII., Zwierzyniec XIII., Czarna Wieś XIV., Nowa Wieś XV., Łobzów XVI., Krowodrza XVII., Warszawskie XVIII., Grzegórzki XIX.**, a dla **Dąbia** przypadnie po jego przyłączeniu do Krakowa **L. p. XX.**

III. Regulacya dzielnic.

1) Granica między dzielnicą VI., a dzielnicą „Warszawskie“ od strony Olszy, pójść ma środkiem ulicy Lubomirskich.

2) Granica między dzielnicą VI., a dzielnicą „Warszawskie“ od strony kolejowej, ma iść granicą posiadłości kolei, t. j. granicami parcel lk. 938/2 parceli grunt lk. 146/10 (parc. bud.) i lk. 938/1 (parc. grunt.) a posiadłością c. k. Skarbu wojskowego, na której są zbudowane magazyny wojskowe, t. j. granicami parcel lk. 259 parc. bud. lk. 936 (p. gr.) i lk. 1118, (droga).

Wobec tego cała posiadłość kolei przydzieloną zostaje w tem miejscu do dzielnicy VI, a magazyny wojskowe w całości do dzielnicy XVIII „Warszawskie“.

3) Granica między dzielnicą V. a dzielnicą XVII Krowodrza ma iść środkiem ulicy Montelupich i ulicy Warszawskiej do rogatki Warszawskiej.

Wobec tego część Krakowa leżącą na północ od ulicy Montelupich i na północny zachód od ulicy Warszawskiej do rogatki warszawskiej przydziela się do dzielnicy Krowodrza, t. j. całe parcele lk. 451, 452, 449, 448, 447, 445, 446, 444, oraz część parceli lk. 501 i część parceli lk. 436.

4) Granica między dzielnicą XVII „Krowodrza“ i dzielnicą XVIII „Warszawskie“ ma iść od rogatki Warszawskiej na północny zachód ścieżką na parceli lk. 455 tak, aby od tego miejsca klin terytoryum Krakowa ciągnący się aż do potoku Sudoł, przedzielony był od dzielnicy Warszawskie, a zachodnia jego granica stanowiła granicę między dzielnicą Krowodrza, a dzielnicą Warszawskie.

5) Środek ulicy Kilińskiego stanowić będzie granicę między dzielnicą Krowodrza i dzielnicą Nowa Wieś a dzielnicą Piasek i Kleparz i stąd przypadają do dzielnicy Nowa Wieś, parcela dzielnicy IV lk. 172 i 171 (wał i grunta forteczne) natomiast — część obecnych gmin Nowa Wieś i Krowodrza, położonych między ulicą Łobzowską, Kilińskiego i Krowoderską, przydziela się do dzielnicy IV Piasek.

Część Krowodrzy położona między ul. Kilińskiego i Krowoderską na wschód ku ulicy Długiej, zostaje przydzieloną do dzielnicy V Kleparz.

Parcela lk. 438/1 (grunta pofortyfikacyjne) i inne na północ od niej leżące, przypadną do dzielnicy Krowodrza.

6) Granica między dzielnicą Czarna Wieś a dzielnicą Piasek, ma iść środkiem ul. Piotra Michałowskiego.

Stąd część Czarnej Wsi leżącą przed tą ulicą i wchodzącą ulicą Stachowskiego, Czarnowiejską i częścią ulicy Granicznej do dzielnicy IV, przydziela się do dzielnicy Piasek, która sięgać będzie aż do ul. Wolskiej.

7) Do dzielnicy Czarna Wieś przydziela się cały park Krakowski. Należy więc przydzielić część tego parku należącą do dzielnicy IV Piasek (lk. 174), a z dzielnicy Nowa Wieś wydzielić część tego parku lk 8/9, 8/10 i parcelę budowlaną lk. 166 i przydzielić je do dzielnicy Czarna Wieś.

8) Park Dra Jordana i tor wyścigowy przydziela się do dzielnicy Czarna Wieś.

9) Część Błoń, ograniczoną ulicą, wiodącą koło parku Jordana i toru wyścigowego zamkniętą drogą wojskową, wiodącą od Łobzowa ku Zwierzyńcowi, oraz nowem korytem Rudawy, aż do granicy Półwsia, przydziela się do dzielnicy Półwsie. Granica między dzielnicą Półwsie a dzielnicą IV Piasek, ma iść środkiem ulicy Żabiej, a granica między dzielnicą Półwsie a dzielnicą Czarna Wieś, biegnąć ma środkiem drogi wiodącej koło parku Dra Jordana i toru wyścigowego.

10) Część Błoń położona na północ od drogi wojskowej, przydziela się do dzielnicy Zwierzyniec. Granica między dzielnicą Półwsie a dzielnicą Zwierzyniec od strony Błoń, biegnąć ma środkiem drogi wojskowej wiodącej od Łobzowa ku Zwierzyńcowi.

11) Z parceli lk. 172 część leżącą w Nowej Wsi przydziela się do dzielnicy Łobzów.

12) Parcele gruntowe lk. 180 i 182 i parcela budowlana lk lk 105 położona w Łobzowie, przydziela się do dzielnicy Nowa Wieś

13) Parcele budowlane lk. 177, 346, 347, 348 i część parceli lk 362 (potok) według oznaczenia w nowej mapie, przechodzą dla regulacyi z dzielnicy Czarna Wieś do dzielnicy Nowa Wieś; granicą będzie środek ulicy Czarnowiejskiej.

14) Koniec północny dzielnicy Zwierzyniec tj. parcela budowlana 241/1 i parcele gruntowe 1450, 1451, 1452, 1453, 1454, 1455, 1456, 1457, 1458, 1461, 1462, 1463, 1464, 1936, 1957, 1988, 1991, 1992 wchodzący do gminy Czarna Wieś, przyłączyć należy do dzielnicy Czarna Wieś. Granicę w tem miejscu stanowić ma środek nowego koryta Rudawy.

15) Część gminy Grzegórzki-Piaski położoną na północ od parceli krakowskiej 534 (nowe oznaczenie, grunta wojskowe,) należy aż po szosę przydzielić do dzielnicy VI Wesoła.

16) Enklawy gruntów rustykalnych leżące na obszarze dworskim Piaski lk. 21/2 i 9/2 należące do gminy kat. Piaski, przydziela się do dzielnicy Grzegórzki.

R. m. dr. Gertler proponuje aby częścią granicy między Krowodrzą a dzielnicą Warszawskie nie była ścieżka prywatna, lecz środek gościńca warszawskiego. Ma nadto pewne wątpliwości co do nazw „Półwsie“ i „Nowa Wieś“, które nie są historyczne i oświadcza się przeciw przyłączeniu skrawka starego Krakowa do Krowodrzy. Mowca zgłasza do wniosków połączonych Sekcyj i Komisyi następujące poprawki:

Ad. I. 3. 4. Nazwy „Nowa Wieś“ i „Półwsie“ jako nie uzasadnione tradycyą historyczną, a więc jako nazwy nowe, zastąpić innemi nazwami uzasadnionemi tradycyą historyczną.

Ad. III. 3. Granica między dzielnicą V a dzielnicą XVII Krowodrza, pozostaje ta sama co dotychczas, a nie jak brzmi we wnioskach, by część starego Krakowa przydzielono do Krowodrzy.

Ad. III 4. Granica między dzielnicą XVII Krowodrza a XVIII Warszawskie, ma iść od rogatki warszawskiej środkiem gościńca warszawskiego; natomiast na wypadek uchwalenia tegoż ustępu 4. wedle propozy-

cyi Sekcyi i Komisyi, wnosi mowca aby ścieżkę na parceli lk. 455 względnie pas ziemi pod ulicę na przestrzeni tej parceli, zakupiono dla gminy m. Krakowa, celem utworzenia tam stałej granicy dzielnic, którąby nie mogła być zabudowaną

R m. Dębicki zwraca uwagę, że w Wielkim Krakowie powtarzają się nazwy ulic (np. trzy ulice Kościuszki). Mowca żąda, aby magistrat nad tem się zastanowił. (LM. 18456/910. B/a).

R. m. Miedniak proponuje, aby Nową Wieś nazwać „Wrocławskiem".

R. m dr. Guńkiewicz proponuje, aby Błonie, park Jordana i tor wyścigowy tworzyło zupełnie osobną dzielnicę pod nazwą „Błonie".

Mowca zgłasza wniosek:

Park Dra Jordana, tor wyścigowy, część błoń ograniczona ulicą wiodącą koło parku Jordana i toru wyścigowego, zamknięta drogą wojskową wiodącą od Łobzowa ku Zwierzyńcowi, oraz nowem korytem Rudawy aż do granicy Półwsia i część Błoń położona na północ od drogi wojskowej, tworzą dzielnicę pod nazwą **„Błonia"**.

Referent dr. Sikorski w odpowiedzi na poprawki dra Gertlera nadmienia, że granice oznaczono w porozumieniu z Krajową Dyrekcyą skarbu. Co do projektu dra Guńkiewicza, aby Błonie stanowiły odrębną dla siebie dzielnicę, przeciwstawia referent umowę zawartą z przedstawicielstwem dotychczasowych gmin Półwsie i Zwierzyniec, mocą której gminy te przyłaczają się do Krakowa, pod warunkiem, że w dotychczasowym swym obszarze tworzyć będą dzielnice Krakowa

W głosowaniu poprawki r. m. dra Gertlera oraz wniosek r. m. dra Guńkiewicza upadły.

Wnioski połączonych Sekcyj i Komisyi uchwalono. (LM. 7674/910. Prez.).

Szkoła szewska.

Imieniem Sekcyi skarbowej i szkolnej referent radca Mgtu Dr. Zaczek wnosi:

Rada miejska uchwali:

a) Rada miejska uznaje konieczną potrzebę założenia w Krakowie krajowej szkoły szewskiej.

b) W tym celu gmina m. Krakowa zobowiązuje się dostarczyć dla takiej szkoły bezpłatnie lokalu, opału, oświetlenia i obsługi.

c) Rada miejska wyraża życzenie, aby była reprezentowaną przez swego delegata w Kuratoryi szkoły.

R m. Kosobucki wykazuje, że szkoła taka w Krakowie wielkie może przynieść korzyści; zwyczaj umieszczania szkół fachowych w małych miejscowościach nie wychodzi samej sprawie na dobre. Dowodem szkoła szewska w Dobczycach; szkoła ślusarska w Świątnikach prosperowałaby lepiej, gdyby była w Krakowie, gdzie młodzież także w innym kierunku mogłaby się kształcić. W końcu zgłasza mowca następującą rezolucyę:

Rada miejska uchwali!

Uprasza się p. prezydenta aby poczynił starania u władz krajowych i rządowych w celu założenia w ciągu trzech lat szkół zawodowych rękodzielniczych z warsztatami w Krakowie. Do współdziałania przy ułożeniu projektu tych szkół, należy powołać krakowską Izbę rękodzielniczą.

R. m. dr. Bandrowski przyznaje słuszność wywodom r. Kosobuckiego. Istotnie szkoły fachowe zakładane są nie w centrach, gdzie gromadzi się „gros" rękodzielników, lecz w prowincyonalnych miastach. Żądanie, aby tych szkół jak najwięcej stworzono w Krakowie, jest najzupełniej uzasadnionem.

Wniosek Sekcyj uchwalono. (LM. 9041/910. IV).

Rezolucyę r m. Kosobuckiego przyjęto. (LM. 18419/910. IV).

Dostawa zaprzęgów.

Imieniem Sekcyi ekonomicznej, referent radca Mgtu Skrzyniarz wnosi:

Rada miasta uchwali:

Rada miasta przyjmuje ofertę p. Pawła Szufinowicza z dnia 25. stycznia 1910 r., mocą której podjął się dostawy zaprzęgów do odwozu 2-metrowych beczek z nieczystościami kloacznemi, w ciągu roku 1910., na warunkach dla tej dostawy obowiązujących, po następujących cenach:

Za odwóz 2-metrowej beczki w dzień 2 K 80 h.
Za odwóz 2-metrowej beczki w nocy 4 K 50 h.

Uchwalono. (LM. 1528/910. I).

Droga bulwarowa.

Imieniem Sekcyi ekonomicznej referent radca budownictwa Kłeczek wnosi:

Rada miasta uchwali:

1) Rozszerzyć drogę bulwarową nadwiślańską na przestrzeni od placu Groble aż do mostu kolei państwowej przy Grzegórzkach do 20 m.

2) Linię regulacyjną na przestrzeni od ul. Mostowej do ul. Krakowskiej, według planu Budownictwa miejskiego z dnia 28. kwietnia 1909 r. oznaczonej literami a) b) c) d) f).

3) Zatwierdza deklaracyę Komisyi z ramienia Sekcyi I. złożoną w dniu 14. grudnia 1909 r. wobec Expozytury dróg wodnych w Krakowie, w sprawie tejże drogi nadbrzeżnej na gruntach realności Tischlowitzów lwh 1724 w Krakowie.

Uchwalono. (LM. 10608/910. B. a.).

Uporządkowanie ulicy Bosackiej.

Imieniem Sekcyi ekonomicznej radca budownictwa Kłeczek wnosi:

Rada miasta przyjmuje do zatwierdzającej wiadomości oświadczenie reprezentantów gminy miasta Krakowa, złożone przy Komisyi w dniu 26. czerwca 1909 r. w sprawie uporządkowania ulicy Bosackiej przy sposobności budowy domów mieszkalnych dla służby kolejowej na dworcu w Krakowie.

R. m Klemensiewicz i r. m. dr. Gertler podnieśli, że należałoby sprawę tę odroczyć aż do sankcyi noweli do ustawy budowlanej dla m. Krakowa, ze względu na pewną łączność sprawy z postanowieniami tejże noweli.

Przewodniczący cofa tę sprawę celem zastanowienia się nad poruszoną kwestyą.

Szkoła na Maślakówce.

Imieniem Komisyi inwestycyjnej sprawozdawca II. wiceprezydent miasta Sare po dłuższem uzasadnieniu wnosi:

1) Zatwierdza się wypracowane przez Budownictwo miejskie plany na szkołę wydziałową męską na parceli

lk. 1336/I własnością gminy będącej przy ulicy Szlak (na Maślakówce) i kosztorys opiewający wraz z centralnem ogrzewaniem, sztuczną wentylacyą i wewnętrznem urządzeniem na kwotę 410.000 Koron.

2) Uprasza się p. prezydenta miasta, aby przedłożył wnioski co do sposobu pokrycia kosztów budowy powyższej szkoły.

3) Upoważnia się prezydenta miasta wraz z Komisyą inwestycyjną do rozpoczęcia i przeprowadzenia budowy szkoły przy ul. Szlak z tem, że na razie koszta tej budowy pokrywać należy z funduszu obrotowego miejskiego sposobem zaliczki, do zwrotu z funduszu na tę budowę uchwalić się mającego.

Prezydent dr. Leo otwierając dyskusyę zaznacza, że typ takich szkół, których budowa kosztowałaby przeszło 400.000 kor., nie może być stale stosowany w miejskiej gospodarce. Niechaj tedy nie będzie to precedensem na przyszłość przy budowie szkół w mieście lub gminach do Krakowa przyłączonych. Należy się bowiem stosować do sił finansowych. Ta szkoła spełniać ma pewne zadania specyalne i dlatego wyjątkowo taką sumę pochłonie

R. m. Nowak Stanisław zaznacza, że nie będzie to jedna szkoła, ale dwie — w jednym budynku pod jednym dachem: pospolita i wydziałowa. Do szkoły w ulicy Szlak chodzi największa liczba dziatwy, będzie uczęszczał olbrzymi zastęp terminatorów na naukę wieczorną, na kursa rzemieślnicze. Jeżeli na chłodnię i inne inwestycye sanitarne przeznacza się znaczne sumy, to wydatek znaczniejszy jest także wskazany na szkołę.

Prezydent dr. Leo odpowiada, że widocznie r. m. Nowak źle go zrozumiał, mówca nie jest przeciwnikiem wydatków na oświatę. Wydatek na chłodnię nie może się równać z wydatkiem na szkoły, bo wydatek na chłodnię sam się amortyzuje. Prezydent wskazuje na to, że za czasów jego prezydentury wydano $1^1/_2$ miliona na szkoły tj. więcej niż poprzednio w ciągu 20 lat. Prezydent podnosi dalej, że do wydatku 410.000 K nie wliczono ceny gruntu, z którym — budowa ta kosztować będzie okrągło pół miliona, gdyby za tę cenę chciano budować dalsze szkoły, to nie możnaby ich wiele zbudować.

R. m. dr. Gertler zgłasza poprawkę, aby do wniosku Komisyi dodać do ustępu *1.* słowa: „plan uzupełnić urządzeniem windy“ — ustęp zaś *2 i 3.* winien opiewać: „aż do przedłożenia i uchwalenia wniosków co do sposobu pokrycia kosztów budowy powyższej szkoły, upoważnia się prezydenta miasta oraz Komisyę inwestycyjną“.

R. m. dr. Wasung nie chciałby, aby przemówienie prezydenta stanowiło precedens na przyszłość. Nie można twierdzić, że dobrze zbudowana szkoła to wydatek nieproduktywny, bo przecież ważną jest rzeczą, że w dobrze urządzonej szkole dzieci nasze będą zdrowe. Mowca boi się, aby słowa prezydenta, wypowiedziane w najlepszej wierze, a podyktowane troską o finanse gminy, nie były kiedyś użyte za argument, że możemy budować szkoły tańsze.

R. m. Bujwid podnosi, że w ostatnich czasach zrobiono bardzo wiele w szkolnictwie, mowca oświadcza się za wnioskami Komisyi.

R. m. Beringer wskazał, że nowy gmach będzie miał nie tylko centralne ogrzewanie, ale także elektryczne oświetlenie, salę gimnastyczną; w suterenach będzie kuchnia i refektarz dla ubogiej dziatwy, pozostającej w szkole w godzinach pozaszkolnych; w suterenach będą łazienki i warsztaty stolarski, ślusarski, oraz składy stolarskie.

R. m. dr. Domański godzi się na wnioski, oświadcza się jednak przeciw urządzeniu windy, co podniósł poprzednio r. m. dr. Gertler.

R. m. Maciołowski prosi o jednomyślną uchwałę, aby była ona niejako ukoronowaniem tej działalności w dziedzinie szkolnictwa, która jest chlubą obecnego zarządu miasta.

R. m. Drozdowski imieniem mieszkańców Kleparza złożył podziękowanie prezydyum i Radzie za przygotowanie wniosków o budowę tej szkoły.

Referent II. wiceprezydent Sare dziękuje wszystkim mowcom za poparcie. Jeżeli podzielić należy zapatrywanie prezydenta, że postępować potrzeba z ołówkiem w ręku, to wskazać także należy na to, że szkoła ta, która tyle kosztów wymaga, będzie wyjątkową, bo zawierać będzie 12 klas, 4 sale rysunkowe i salę gimnastyczną Zresztą zapreliminowano więcej i w ten sposób zapobieżono ewentualnym przekroczeniom.

W głosowaniu poprawki r. m. dra Gertlera upadły, wnioski Komisyi uchwalono. (LM. 17382/910 B. a).

Przewodniczący konstatuje jednomyślność uchwały.

Dyorama grunwaldzka.

Referent r. mgtu. dr. Zaczek przedstawia następujący wniosek Sekcyi ekonomicznej, szkolnej i Komisyi dla obchodu grunwaldzkiego.

1) Przychylić się do prośby pp. Zygmunta Rozwadowskiego i Tadeusza Popiela i zezwolić im na urządzenie dyoramy grunwaldzkiej w Krakowie, wykluczywszy z góry plac Szczepański i plac św. Ducha.

2) Zaproponować powyższym artystom plac Bernardyński, jako najodpowiedniejszy na umieszczenie dyoramy.

3) Zastrzedz, by projekt budynku, w którym ma się wznieść dyorama, przedłożono Radzie artystycznej do zaopiniowania.

4) Odnieść się do pana Styki z zawiadomieniem, że powstał projekt urządzenia dyoramy grunwaldzkiej przez artystów malarzy Rozwadowskiego i T. Popiela na jednym z placów w śródmieściu i że gmina oddaje mu pierwszeństwo co do urządzenia takiej dyoramy“.

Następnie przedkłada referent opinię Rady artystycznej w powyższej sprawie z dnia 3. marca 1910 r., która brzmi:

„Z uwagi na charakter prowizoryczny przedsiębiorstwa

1) zgodzić się na oddanie placu św. Ducha między szkołą a ulicą Szpitalną,

2) zwrócić uwagę autorom projektu, by przy zaprojektowaniu budynku trzymali się najprostszych form, odpowiadających charakterowi prowizorycznemu budowy i celowi“.

W końcu referent dodał, że stosownie do uchwał Sekcyj i Komisyi, prezydyum wezwało pp. Popiela i Rozwadowskiego, ci jednak oświadczyli, że nie mogą się zgodzić na plac Bernardyński, równocześnie prezydyum wysłało depeszę do p. Styki z zapytaniem, czy nie byłby

skłonny urządzić panoramy na placu publicznym. Odpowiedź dotąd nie nadeszła.

I. Wiceprezydent dr. Szarski podnosi, że pp. Popiel i Rozwadowski dlatego na plac Bernardyński zgodzić się nie chcieli, bo plac to odległy i projekt finansowo przedstawiałby się niedobrze, zwłaszcza, że dyorama w Krakowie ma być czas krótki; na zimę ma być przewieziona do Lwowa Następnie zawiadamia, że Wydział krajowy nie uwzględnił rekursu p. Styki przeciw uchwale magistratu, odrzucającej projekt budowy panoramy w Barbakanie, z motywów przez magistrat przytoczonych.

R. m. Dąbrowski sądzi, że należy zaczekać na odpowiedź p. Styki. To samo podnosi r. m. dr. Gertler. R m. Nowak Stanisław jest za odstąpieniem sprawy magistratowi do załatwienia. W dalszym ciągu wiceprezydent dr. Szarski wyjaśnił, że budowa dyoramy będzie tego rodzaju, że pomieści widzów 100—120, podczas gdy w panoramie p. Styki w Barbakanie mogłoby się przyglądać najwyżej 60 do 70 osób.

R. m Iglicki zgłasza wniosek formalny, aby na dyoramę oddać plac św. Ducha.

R. m. Dąbrowski do wniosków dodaje zastrzeżenie, że do pokrycia kosztów dyoramy gmina nie przyczyni się żadnym zasiłkiem.

Przewodniczący poddał pod głosowanie wniosek połączonych Sekcyj i Komisyi z opuszczeniem placu pod dyoramę — uchwalono. (LM. 16019/910. IV).

Następnie uchwalono wniosek r. m. Iglickiego, aby oddać pod dyoramę plac św. Ducha, oraz przyjęto zastrzeżenie r. m. Dąbrowskiego.

Wybór członka do Rady szkolnej okręgowej miejskiej.

Imieniem prezydyum r. mgtu dr. Zaczek zawiadamia radę, że przez ustąpienie r. m. dra Rafała Landaua z Rady szkolnej okręgowej miejskiej, opróżnił się jeden mandat członka tejże Rady.

R. m. dr. Gertler proponuje na to miejsce r. m. dra Ignacego Landaua.

Na wniosek przewodniczącego uchwalono głosować przez podniesienie rąk.

W głosowaniu przyjęto wniosek r. m. dra Gertlera, aby powołać na członka miejskiej Rady szkolnej okręgowej r. m dra Ignacego Landaua. (L. 107/910. Prez.).

Przewodniczący zamyka posiedzenie o godzinie $8^3/_4$ wieczór.

Posiedzenie tajne (19. w kad. XV.) **z dnia 3. marca 1910.**

Zapewniono warunkowe przyjęcie do gminy m. Krakowa, za opłatą taksy 20 kor., pod warunkiem uzyskania obywatelstwa austryackiego od c. k. Rządu:

1. p **Dr. Zygmuntowi Szymanowskiemu**, lekarzowi, obywatelowi rosyjskiemu. (LM. 111375/909/V.).

2. P. **Dr. Ludwikowi Witoldowi Rajchmanowi**, lekarzowi, obywatelowi rosyjskiemu. (LM. 111376/909/V).

3. P. **Antoniego Lebedyńskiego**, młodszego adjunkta miejskiego Wydziału obrachunkowego, przeniesiono w czasowy stan spoczynku z tem zastrzeżeniem, że Rada miasta po skonstatowaniu jego zdolności do urzędowania będzie miała każdej chwili prawo powołania go napowrót do służby czynnej pod rygorem z § 8. ust. *d.* statutu emerytalnego dla urzędników i sług miejskich w Krakowie.

Tytułem emerytury przyznano p. Antoniemu Lebedyńskiemu w zastosowaniu § 4. statutu emerytalnego dla urzędników i sług miejskich kwotę 960 K rocznie, t. j. w wysokości 40% od obecnych poborów, policzalnych przy wymiarze emerytury. (LM. 8349/910. Prez.).

4. P. **Konstantego Jaworskiego**, drogomistrza miejskiego, przeniesiono ze względu na jego stan zdrowia w stały stan spoczynku, z dniem 1. czerwca 1910 roku, z wliczeniem prowizorycznej służby od dnia 15. kwietnia 1897 r. (L. 603/909. Prez).

Posiedzenie jawne (40. w kad. XV.) **z dnia 17. marca 1910.**

Przewodniczący: Dr. Juliusz Leo, prezydent miasta.
I. Wiceprezydent: Dr. Henryk Szarski.
II. Wiceprezydent: Józef Sare.
Sekretarz Rady: Dr. Tadeusz Kannenberg.
Radców miejskich obecnych **52**.

Radcy miejscy: Bialik, dr. Bobilewicz, Daszyński, Dr. Doboszyński, Epstein, Dr. Gross, Dr. Jaworski, Judkiewicz, Margulies, Mendelsburg, Dr. Petelenz, Porębski, Dr. Staniszewski, Dr. Starzewski, Szatkowski, Dr. Tilles, Uderski, nieobecność swą usprawiedliwili.

Początek posiedzenia o godzinie 6. wieczorem.

Przed porządkiem dziennym.

Sekretarz rady odczytał **petycyę Ochotniczego Towarzystwa ratunkowego** w Krakowie z prośbą:

1. o bezpłatne **udzielenie gruntu** pod budowę własnego domu.
2. o przyznanie **subwencyi 7200 kor.** rocznie na zaprowadzenie dyżurów lekarskich.
3. o przyznanie **zasiłku 365 kor.** rocznie, tytułem ubytku subwencyi z gmin do Krakowa przyłączonych.
4. o zaprowadzenie **telefonów ratunkowych** równocześnie z telefonami pożarnymi.

R. m. Konopiński poparł zgłoszoną petycyę Tow. ratunkowego, która powinna być przedmiotem głębszej rozwagi i traktowaną równolegle z organizacyą służby zdrowia w zwiększonym Krakowie. Przedewszystkiem musi się zaprowadzić dyżury lekarskie, co wedle najskromniejszych obliczeń, podwyższy koszt utrzymania Towarzystwa o 7200 K rocznie. Konieczne jest także postawienie własnego budynku dla Towarzystwa, które prosi Radę miasta o bezpłatny grunt pod tę budowę. Nadto prosi Wydział o powiększenie służby o 3 sanitaryuszów. Mowca prosi o jak najrychlejsze załatwienie sprawy.

Prezydent dr. Leo zaznacza, że petycya przydzieloną zostanie magistratowi i odnośnym Sekcyom i będzie jak najrychlej rozpatrzoną. (LM. 23380/910 Fiz.).

Bank przemysłowy.

Eks. Antoni hr. Wodzicki podniósł, że wyczytał w dziennikach nieprawdopodobne wiadomości, że układy w sprawie utworzenia Banku przemysłowego zostały zerwane. Mowca wie, jakie zapatrywania panują w Radzie miasta co do potrzeby utworzenia Banku i wie, jak bardzo Bank jest potrzebny w interesie przemysłu zachodniej części kraju. Dlatego zwraca się z zapytaniem

do prezydenta, jako jednego z tych, którzy brali udział w pracy nad założeniem Banku, czy doniesienia dzienników są prawdziwe, gdyż idzie o to, aby myśl rozumna i pożyteczna nie upadła lub nie doznała zwłoki.

Prezydent Dr. Leo oświadcza, że w swoim czasie wybrany przez komisyę przemysłową delegatem, brał udział w pertraktacyach o Bank przemysłowy w Wiedniu. Potem, gdy zasady utworzenia Banku ustalono, sprawę prowadził Wydział krajowy i odnośne przedłożenie zgłosił w Sejmie, który je uchwalił. Zdawało się, że uchwała Sejmu będzie wkrótce wykonaną i że rokowania z Bankiem wiedeńskim zostaną przeprowadzone. Tymczasem obecnie w Wiedniu rokowania się rozbiły z powodu stanowiska grupy ks. Lubomirskiego, ks. Lubomirski postawił bowiem jako wniosek, aby dyrektorem Banku został inż. Wolski z Petersburga. Warunki postawione przez kandydata nie zostały przyjęte i rokowania się rozbiły. Co Wydział krajowy zamierza dalej robić, nie jest prezydentowi wiadomem; mowca pragnie sprawę poruszyć w najbardziej kompetentnem forum, tj. w krajowej komisyi przemysłowej, którą zwołano na najbliższą niedzielę.

R. m. Dr Bandrowski zgłasza wniosek o otwarcie dyskusyi nad odpowiedzią prezydenta.

Wniosek uchwalono.

R. m. Dr Bandrowski stwierdza następnie, że sprawa Banku przemysłowego już od kilku lat pokutuje w Sejmie. Dopiero w roku bieżącym została na sesyi sejmowej wniesioną, i trzeba było przyjąć pewne warunki, aby rzecz do załatwienia dojrzała. Obecnie okazują się przeszkody osobistej natury i jest obawa, że ta ważna sprawa może przepaść na długie lata. Jest obowiązkiem wszystkich, którzy widzą konieczność zmiany stosunków w kraju przez stworzenie wielkiego przemysłu, skupiać się celem poparcia tak doniosłej sprawy. Mowca uprasza prezydenta, aby w komisyi przemysłowej sprawę tę energicznie poparł, tak, aby nie zniknęła ona z horyzontu polityki krajowej.

R. m. Dattner podnosi, że smutnem jest, iż w kraju naszym wielkie kwestye ekonomiczne zaprzepaszczane bywają przez rozmaite względy. Ks. Lubomirski, jako prezes Związku przemysłu fabrycznego, wziął na siebie odpowiedzialność za dobre prowadzenie sprawy. Mowca przyłącza się do wniosku dra Bandrowskiego.

R. m. Kosobucki oświadcza się za koniecznością utrzymania projektu Banku, przy którym miał być osobny dział kredytowy dla popierania rękodzieł.

R. m. Dr. Rosenblatt podnósł, że byłoby wskazanem postarać się w Krakowie, Zagłębiu krakowskiem i zachodniej części kraju, jako bezpośrednio interesowanej, o utworzenie spółki i zebranie kapitału dwóch milionów koron, tak, aby tutejsza grupa zastąpiła grupę ks. Lubomirskiego. (Brawa).

R. m. Dattner sprzeciwia się wnioskowi r. m. Dr. Rosenblatta, myśl jest przedwczesna — gdyż nie wiadomo jakie stanowisko zajmie Wydział krajowy.

R. m. Bujwid popiera wniosek r. m. Rosenblatta.

R. m. Dr. Merz zgłasza rezolucyę ułożoną w porozumieniu z r. m. Dr. Bandrowskim.

„Rada miasta Krakowa wyraża ubolewanie z powodu niespodziewanego zwrotu w sprawie założenia Banku przemysłowego, a uważając udaremnienie myśli założenia Banku albo też odwleczenie sprawy za zgubne z punktu widzenia interesów ekonomicznych kraju, uprasza prezydenta, aby wspólnie z krakowskimi członkami krajowej komisyi przemysłowej dołożył wszelkich starań, aby Bank przemysłowy w myśl uchwały Sejmu został jak najprędzej wprowadzony w życie.“

Po przemowie r. m. Heumana przewodniczący poddał pod głosowanie rezolucyę r. m. Dr. Bandrowskiego i r. m. Dr. Merza.

Rezolucyę tę uchwalono.

Przewodniczący konstatuje jednomyślność uchwały.

Ankieta mleczarska.

R. m. Hałatkiewicz zapytał prezydyum o wyniki ostatniej ankiety mleczarskiej i prosił o wyjaśnienie, dlaczego do ankiety tej nie zaproszono delegata „Związku urzędników, profesorów i nauczycieli“, oraz profesora hygieny?

Wiceprezydent Dr. Szarski wyjaśnił, że do ankiety na razie zaproszono tylko fachowe osobistości; mowca podał też znany wynik pracy ankiety i dalsze zabiegi około utworzenia mleczarni, mającej dostarczać mleko do Krakowa.

Automobile na Błoniach.

R. m. Dr. Guńkiewicz domagał się wydania stanowczego zakazu, aby automobilom nie wolno było jeździć po alejach na Błoniach.

Prezydent odpowiedział, że w sprawie zakazu porozumie się z dyrekcyą policyi, bo w istocie jest niedopuszczalne, aby kilku właścicieli automobilów udaremniało spacery na Błoniach tysiącom publiczności.

Wiceprezydent Sare wyjaśnił, że magistrat zeszłego roku zwrócił się do dyrekcyi policyi z prośbą o przestrzeganie, aby w pewnych godzinach automobile po alei na Błoniach nie jeździły. Policya wprowadziła takie zarządzenie zeszłego roku; zapewne wprowadzi je także w bieżącym roku.

Cegielnia miejska.

R. m. Dąbrowski interpelował w sprawie zapowiedzianego urządzenia miejskiej cegielni oraz zapytał, dlaczego od dłuższego czasu nie była zwoływana Komisya aprowizacyjna i Komitet mieszkaniowy.

Prezydent wyjaśnił, że referat w sprawie cegielni wypracował już wiceprezydent Sare, w ostatnim jednak czasie ofiarowano gminie pod cegielnię grunta z bardzo dobrą gliną; obecnie odbywają się badania tych gruntów, i dlatego sprawa doznała pewnej zwłoki. Wkrótce odbędzie się w tej sprawie posiedzenie Komisyi aprowizacyjnej.

Dalsze interpelacye.

R. m. Bujwid zapytał w jakiem stadyum znajduje się sprawa regulacyi płac służby.

R. m. Dr. Gertler poruszył sprawę uregulowania płac dyetaryuszy.

Prezydent Dr. Leo wyjaśnił, że w obu tych sprawach odnośne elaboraty są już gotowe i że Magistrat rozpoczął już obrady nad regulacyą płac służby.

Porządek dzienny.

Opłaty akcyzowe.

Imieniem Komisyi administracyjnej radca Mgtu Dr. Zawadzki w dłuższem uzasadnieniu wnosi:

Rada miejska uchwali!

Na czas od dnia 1. kwietnia do 31. grudnia 1910 dla terytoryum gmin do miasta Krakowa wcielonych ustanawia się 30% dodatek gminny do podatku od mięsa przez c. k. Skarb tam pobieranego.

Przyjęto. (L 189/910 akc.).

Organizacya miejskiego urzędu zdrowia.

Imieniem sekcyj skarbowej i sanitarnej sprawozdawca naczelny lekarz miejski Dr. Janiszewski wnosi:

Rada miasta uchwali:

1) Kraków dzieli się na **9 okręgów sanitarnych**, dla każdego okręgu ustanawia się posadę lekarza miejskiego; prócz tego 2 posady asystentów, jednego biurowego, drugiego nadzorującego desynfekcyę i do badań bakteryologicznych.

2) Ustanawia się dla miejskiego Urzędu zdrowia następujący **etat płac**: 1—VII rangę i ryczałt na doróżki; 4—VIII rangi, 4—IX rangi, 3—X rangi, i jedną posadę oglądacza zwłok w XI randze z dodatkiem 600 koron na dorózki. Oprócz poborów, przywiązanych do odnośnej rangi, otrzymuje każdy lekarz okręgowy ryczałt na doróżki w kwocie 120 koron rocznie.

3) Ustanawia się 1 posadę lekarza domu kalek i nieuleczalnych, Schroniska Brata Alberta i aresztów miejskich z pensyą 2400 kor rocznie. Posada ta będzie kontraktową z półrocznem wypowiedzeniem.

4) Ustanawia się **9 etatowych posad sanitaryuszy** w charakterze służby miejskiej; z tych jednego starszego, pobierającego 1180 kor. pensyi, 420 kor. na mieszkanie i 120 kor. dodatku aktywalnego; 8 młodszych sanitaryuszy z pensyą 760 kor., 360 kor. na mieszkanie i 120 kor. dodatku aktywalnego.

5) Rada miasta postanawia powołać do życia instytucyę **lekarzy szkolnych** w liczbie 8—10 za remuneracyą w kwocie 1400—1600 kor. rocznie i poleca Magistratowi, aby bezzwłocznie zwrócił się do Wydziału krajowego i Rządu z prośbą o poparcie gminy przez przyznanie na ten cel odpowiedniej subwencyi.

6) Na pokrycie kosztów wprowadzenia w życie projektowanej organizacyi służby zdrowia z dniem 1. kwietnia b. r. należy wstawić do budżetu na rok 1910 odpowiednią kwotę w myśl przyjętych na dzisiejszem posiedzeniu przez Radę m. wniosków. (L.M. 9527/910 Fiz).

R. m. dr. Pareński prosił Radę o przyjęcie projektu, mającego znaczenie dla zdrowia publicznego w Krakowie i dla stanu lekarskiego. Mowca podniósł potrzebę, aby nowa organizacya, szczególnie ze względu na przyłączenie gmin podmiejskich. jak najprędzej weszła w życie i aby Rada upoważniła prezydenta do tymczasowego przyjęcia odpowiedniej liczby lekarzy już 1. kwietnia b. r. Mowca wskazał też potrzebę jak najrychlejszego wprowadzenia w życie instytucyi lekarzy szkolnych.

Mowca zgłasza do wniosku połączonych sekcyi:

do ustępu 2 dodatek: „Upoważnia się prezydenta m. do przyjęcia tymczasowego odpowiedniej liczby lekarzy miejskich w ramach uchwalonego etatu.“

do ustępu 5. „Rada miasta uchwala potrzebę wprowadzenia w życie z Nowym Rokiem 1911 instytucyi lekarzy szkolnych pod warunkiem uzyskania od Rządu i Kraju odpowiedniej subwencyi.

Lekarzy szkolnych ma być na razie 8—10 z remuneracyą od 1400 do 1600 koron.

Uprasza się P. Prezydenta miasta o wdrożenie odpowiedniej energicznej akcyi w Sejmie i u Rządu, a Magistratowi poleca się, by bezzwłocznie zwrócił się do c. k. Rządu i Sejmu krajowego z przedstawieniem o przyczynienie się do kosztów i przedłożył Radzie miejskiej przed końcem b. r. odpowiednie wnioski.“

R. m. Dr. Landau Rafał sądzi, że posada lekarska oglądacza zwłok jest zbyteczną — Wedle statystyki byłoby w Wielkim Krakowie do oglądania 4—5 zwłok dziennie, co na dziewięciu lekarzy byłoby drobiazgiem. Zresztą nie należy lekarzom miejskim odbierać dochodów za oglądanie zwłok.

Mowca zgłasza wniosek:

do ustępu 2. „Rada miejska przechodzi do porządku dziennego nad wnioskiem Sekcyi II. i V. co do ustanowienia oglądacza zwłok“, oraz rezolucyę: „Wzywa się Magistrat by po wysłuchaniu opinii Komisyi sanitarnej poddał rewizyi instrukcyę dla lekarzy okręgowych“.

R. m. dr. Bandrowski wyraża zadowolenie, że nareszcie wyjdzie się z zaniedbania sanitarnego. Wydatki wprawdzie będą znaczne, ale śmiało się za niemi oświadczyć można, bo wydatki sanitarne są rzeczą niezwykle korzystną dla społeczeństwa. Przedłożenie mowca popiera, ale radby usłyszeć także program, dotyczący organizacyi służby zdrowia samej. Mowca również oświadcza się za niekreowaniem posady oglądacza zwłok, oświadcza się dalej przeciw nadawaniu rangi jedenastej i dziesiątej dla lekarzy. Klub mowcy proponuje inny etat rang, mianowicie: rangę siódmą dla fizyka, dwie posady ósmej rangi, a dziewięć posad w dziewiątej randze. Co do hygieny szkolnej — to zbyteczne jest podnosić jej wielkie znaczenie, na którem to polu u nas niestety bardzo mało się czyni. I przedłożone wnioski niewiele przyrzekają, zadowalniają się one bowiem tylko teoretycznem stwierdzeniem, że instytucya lekarzy szkolnych jest potrzebna i domaga się wyjednania poparcia gminy przez rząd i Wydział krajowy. A cóż będzie jeżeli rząd i Wydział subwencyi odmówią? Dlatego należy żądać bardzo stanowczego stanowiska.

Mowca zgłasza poprawkę:

do ustępu 5. „Rada miasta postanawia powołać do życia i to z dniem 1. września 1910 instytucyę lekarzy szkolnych w liczbie 8—10 za remuneracyą w kwocie 1400—1600 koron rocznie itd.“.

R. m. dr Nowak Julian popiera wnioski w tem przekonaniu, że z dniem dzisiejszym powstanie pod względem zdrowotnym nowa era dla Krakowa

R. m. dr. Lustgarten wyraziwszy uznanie dla referenta za tak rychłe wygotowanie projektu reorganizacyi służby zdrowia w Krakowie, spodziewa się, że także wypracowany będzie wkrótce nowy regulamin dla lekarzy miejskich; sprzeciwia się tworzeniu posady oglądacza zwłok Mowca popierając wniosek r. m. dra Bandrowskiego w sprawie lekarzy szkolnych, zgłasza poprawkę do ustępu 2.

„Rada miejska uchwali, że posada oglądacza zwłok jest zbyteczną, oglądanie zwłok pozostawia się nadal lekarzom miejskim okręgowym“.

R. m. Bujwid sądzi, że posady lekarzy powinny być rychło obsadzone, aby lepsze siły zgłosić się mogły. Dlatego mowca oświadcza się za koniecznością obsadzenia posad w drodze konkursu.

Mowca proponuje następujący etat:
1 posada w VII randze
2 posady w VIII randze
9 posad w IX randze
z opuszczeniem posady oglądacza zwłok.

R. m. dr. Ponikło przychyla się do wniosku r. m. dr. Bandrowskiego i prosi o przyjęcie przedstawionych zasad przedłożenia.

R. m. dr. Gertler podnosi, że kwestya lekarzy szkolnych źle została postawioną, bo to, że uznajemy potrzebę stworzenia instytucyi lekarzy szkolnych, już dawno podczas jednej z dyskusyi budżetowych zostało uchwalone.

Dlatego mowca proponuje dodatek do ustępu 5.

„Uprasza się p. prezydenta, aby najdalej do końca czerwca b. r. przedłożył Radzie miejskiej konkretne wnioski co do organizacyi lekarzy szkolnych i pokrycia wydatku na remuneracye dla nich".

R. m. Kosobucki motywuje następującą rezolucyę:

„Rada miasta wyraża zapatrywanie, aby dla ratowania w nagłych wypadkach zachorowania obywateli miasta, ustanowiono dyżury lekarskie w jednym lokalu miejskim dostępnym dla potrzebujących ratunku we dnie i w nocy".

R. m. Hałatkiewicz przedstawia rezolucyę:

„Systemizowane posady nadane będą kandydatom, którzy w służbie miejskiej nie pozostają, na rok prowizorycznie, z tem, że po zadawalniającej rocznej służbie może nastąpić stabilizacya z wliczeniem służby prowizorycznie spędzonej do emerytury".

R. m. dr. Domański podnosi, że obecna instrukcya dla lekarzy miejskich w Krakowie istnieje już lat 25, jest tedy przestarzałą. Nową instrukcyę trzeba opracować, trzeba także opracować już naprzód instrukcyę dla lekarzy szkolnych. Mowca zastanawia się następnie nad kwestyą płac lekarzy miejskich, która stanowczo jest niewystarczającą, lekarze ci bowiem na lepszą praktykę i żadne poboczne dochody liczyć nie mogą. W końcu oświadcza się mowca przeciw rezolucyi radcy Kosobuckiego o utworzenie dyżurów dla lekarzy miejskich. Dyżury odbywają się w Towarzystwie ratunkowem, którego petycya, wniesiona do Rady miejskiej o zasiłek dla lekarzy, rozwiązuje poruszany przez poprzedniego mowcę postulat.

R. m. dr. Pareński w porozumieniu z r. m. drem Bandrowskim formułuje wniosek co do etatu lekarzy w sposób następujący: jedna posada w siódmej randze, trzy w ósmej, sześć w dziewiątej, dwie w dziesiątej randze. Oraz godzi się na zmianę swego wniosku zgodnie z propozycyą r. m. dra Bandrowskiego co do terminu powołania do życia lekarzy szkolnych z dniem 1. września b. r.

R. m. Nowak Stanisław podnosi, że nauczycielstwo z wielką radością przyjmie wnioski w sprawie instytucyi lekarzy szkolnych. Życzyćby należało, aby za przykładem Krakowa poszły i inne gminy w kraju i posłowie sejmowi powinni sprawę energicznie wziąć w ręce.

Referent dr. Janiszewski zaznacza, że sprawa reorganizacyi służby zdrowia samej, łączy się z reorganizacyą innych departamentów magistratu i oderwanie załatwioną być nie mogła. Opracować tylko należało to, co obejmują przedłożone wnioski, bo to są sprawy najnaglejsze. Co do instrukcyi, to ona musi być jak najrychlej wypracowaną, jednak łącznie z instrukcyą dla lekarzy szkolnych. Co do dyżurów nocnych dla lekarzy miejskich, to będzie można o nich pomyśleć, gdy na porządku dziennym znajdzie się sprawa zwiększenia liczby lekarzy policyjnych.

Przystąpiono do głosowania.

Ustęp 1. wniosków uchwalono.

Ustęp 2. przyjęto w formie kompromisowego wniosku r. m. dr. Bandrowskiego i r. m. dr. Pareńskiego co do etatu, że ustanawia się: 1 posadę w VII. randze, 3 w VIII. randze, 6 w IX. randze i 2 w X. randze, oraz z opuszczeniem posady dla oglądania zwłok zgodnie z wnioskami r. m. dra Rafała Landaua i dra Lustgartena.

Dodatek r. m. dra Pareńskiego co do upoważnienia prezydenta do tymczasowego przyjęcia lekarzy uchwalono.

Ustęp 3 uchwalono.

Ustęp 4. uchwalono.

Ustęp 5 przyjęto w kompromisowej formie r. m. dra Bandrowskiego i r. m. dra Pareńskiego w tej stylizacyi, że zamiast słów: „Rada miasta uznaje konieczną potrzebę utworzenia instytucyi" ma być: „Rada miasta postanawia powołać do życia instytucyę..." z dodatkiem r. m. Bandrowskiego, że instytucya ta wejdzie w życie z dniem 1. września 1910 r.

Dodatkowy wniosek r. m. dra Gertlera upadł.

Ustęp 6 uchwalono.

Następnie przyjęto:

1). rezolucyę r. m. dra Rafała Landaua, co do rewizyi instrukcyi dla lekarzy,

2). rezolucyę r. m. Kosobuckiego co do dyżurów lekarskich,

3). rezolucyę r. m. Hałatkiewicza, co do terminu rocznego prowizorycznej służby i stabilizacyi.

Przewodniczący zamyka posiedzenie o godzinie 9. wieczór.

Posiedzenie jawne (41. w kad. XV.) **z dnia 31. marca 1910 r.**

Przewodniczący: dr. Juliusz Leo, prezydent miasta.

I. Wiceprezydent: dr. Henryk Szarski.

II. Wiceprezydent: Józef Sare.

Sekretarz Rady miejskiej: dr. Tadeusz Kannenberg.

Radców miejskich obecnych **46**.

Radcy miejscy: Beringer, Białek, Birnbaum, dr. Bobilewicz, Daszyński, Dąbrowski, dr. Fierich, dr. Gertler, dr. Guńkiewicz, Hałatkiewicz, Jarra, dr. Jaworski, Judkiewicz, dr. Ignacy Landau, Mendelsburg, Peroś, Porębski, dr. Rosenblatt, Sędzimir, Sołtysik, Stachowski, dr. Staniszewski, Uderski, hr. Wodzicki nieobecność swą usprawiedliwili.

Początek posiedzenia o godzinie $5^1/_2$ wieczór.

Przed porządkiem dziennym.

Udzielenie urlopu.

Przewodniczący prezydent dr. Leo zawiadamia Radę, że p. r. m. Stachowski wniósł prośbę

o urlop 3-tygodniowy, z powodu wyjazdu dla poratowania zdrowia.

Urlop udzielono.

Sankcya noweli do ustawy budowlanej.

Prezydent dr. Leo zawiadamia, że otrzymał z Wiednia wiadomość, że nowela do ustawy budowlanej m. Krakowa, uchwalona przez Radę miasta i Sejm, otrzymała sankcyę cesarską.

Bank przemysłowy.

Prezydent dr. Leo oddaje przewodnictwo I. wiceprezydentowi dr. Szarskiemu, a następnie imieniem Sekcyi skarbowej, przedstawił wnioski w sprawie Banku przemysłowego. Prezydent wskazał, że sprawa Banku przemysłowego znaną jest z dyskusyi sejmowej. Także przed kilku tygodniami w Radzie m Krakowa poruszono tę sprawę i polecono mowcy jako członkowi krajowej Komisyi dla spraw przemysłowych, zainterpelować marszałka w sprawie powodów rozbicia się układów między Wydziałem krajowym a grupą ks. Lubomirskiego i poczynić starania, aby Komisya wyraziła opinię, że wszelką zwłokę w kreowaniu Banku przemysłowego uważa za szkodliwą. Komisya przemysłowa uchwaliła wezwać Wydział krajowy, aby dążył wszelkiemi siłami do jak najspieszniejszego założenia Banku i aby w miejsce grupy ks Lubomirskiego zorganizować inną grupę kapitalistów krajowych. Na tem posiedzeniu Komisyi wśród członków, reprezentujących miasta Kraków i Lwów powstała jednocześnie myśl, aby w tej grupie partycypowały obie stolice kraju. Obie stolice powinny wziąć czynny udział w subskrypcyi, bo ona daje wpływ w zarządzie Banku, co jest rzeczą pierwszorzędnej wagi. Nikt nie może przypuścić, aby stolicom chodziło o dywidendę; instytucya nie będzie prowadzoną ze stanowiska wysokich zysków (pewne zyski odpowiadają zasadom dobrej gospodarki) — ale w tym duchu, aby przemysł popierać, kredytu udzielać szczególnie przedsiębiorstwom średnim, a dla braku kredytu nie mogącym się rozwinąć, aby w zachodniej części kraju przemysł, zbyt pomału się rozwijający, ożywiać a nowy budzić do życia.

Sprawa przedstawia się w ten sposób: Prywatni kapitaliści pod przewodnictwem Ba ku krajowego, mają subskrybować 900.000 koron, oba miasta około miliona, względnie cośkolwiek więcej, gdyby subskrypcya prywatna do odpowiedniej cyfry nie doszła. Lwów uchwali upoważnić swego prezydenta do zgłoszenia w Wydziale krajowym subskrypcyi do wysokości 1,200 000 K. Kraków ma przystąpić do akcyi z tą samą sumą. Prawdopodobnie jednak suma subskrypcyi i zgłoszeń zostanie znacznie zredukowaną, bo zależy na tem, aby prócz Krakowa i Lwowa. także przemysł krajowy był reprezentowany. Bank krajowy i najpoważniejsze nasze instytucye przemysłowe pragną uczestniczyć W Krakowie organizuje się subskrypcya bardzo poważnych osobistości z miasta, przemysłu i handlu; ma ona już przeszło 150.000 K zebranych.

Co do udziału w zarządzie Banku i wpływu w tej instytucyi, to chodzi o reprezentacyę Krakowa w Radzie nadzorczej tej instytucyi. Prezydent oświadcza, że posiada pewność, iż Kraków w Radzie nadzorczej będzie reprezentowany, również organizacya filii Banku przemysłowego w Krakowie nastąpi jeszcze w bieżącym roku o ile, Bank już teraz przyjdzie do skutku i że nominacya dyrektora i komitetu nadzorczego filii krakowskiej dokonaną będzie w porozumieniu z Radą miasta Krakowa. Jest to rzecz pierwszorzędnej wagi, bo filia rozwijać ma swą działalność na Kraków i najbliższą jego okolicę.

Z tych względów, podkreślając jeszcze raz znaczenie całej akcyi pod względem gospodarczym i społecznym dla interesów obu stolic i Zagłębia krakowskiego — prosi prezydent o uchwalenie następujących wniosków sekcyi skarbowej:

„Gmina miasta Krakowa przystępuje do Towarzystwa akcyjnego pod tytułem „Krajowy Bank przemysłowy królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Ks Krakowskiem“ jako akcyonaryusz z udziałem w maksymalnej wysokości koron 1,000.000.

Upoważnia się prezydenta miasta do przeprowadzenia w tym celu pertraktacyi i do zawarcia ewentualnej umowy z Wydziałem krajowym królestwa Galicyi.

Rada miasta uprasza prezydenta miasta o dołożenie wszelkich starań, aby Wydział krajowy przyznał miastu Krakowowi odpowiedni udział w kapitale akcyjnym i odpowiednią reprezentacyę w Radzie nadzorczej Banku przemysłowego, oraz odpowiedni wpływ na organizacyę filii Banku przemysłowego w Krakowie, jak również odpowiednią reprezentacyę w miejscowym komitecie nadzorczym tejże filii.

Do podpisania aktu subskrypcyjnego, oraz ewentualnego układu z Wydziałem krajowym w imieniu m Krakowa upoważnia się obok prezydenta miasta radców miejskich: p. Jana Kantego Federowicza i Dr Juliana Gertlera, względnie w razie zachodzącej przeszkody ze strony jednego z nich, p. Henryka Schwarza i Dr. Bronisława Gunkiewicza.

Uprasza się prezydenta miasta, by po zawarciu układu z Wydziałem krajowym przedłożył w porozumieniu z sekcyą skarbową odpowiednie wnioski co do uzyskania kapitału potrzebnego na lokacyę w akcyach.

W końcu podniósł prezydent, że ostatni ustęp wniosków jest dlatego w ten sposób stylizowany, bo niewiadomo jeszcze jaka kwota będzie potrzebna; najmniejsza może wynieść 400.000 koron, najwyższa milion koron.

R. m. dr. Gross wskazał potrzebę założenia Banku w Krakowie, nie we Lwowie, gdyż jedynie przemysł w Zagłębiu krakowskiem potrzebuje podniesienia. Co do samego Banku, to nie tworzy się niczego nowego, tylko jedno źródło kredytu więcej; jeżeli ma on przynosić korzyści krajowi, to Bank ten powinienby być odpowiednio zorganizowany. Tymczasem jest to przedsiębiorstwo akcyjne, które będzie pracowało do zdobycia największego zysku; nie będzie dawał kredytów nowego typu za pomocą listów zastawnych Gdyby miał spełniać swoje zadanie, Bank powinien być w całości w rękach krajowych czynników politycznych, nie spekulujących wyłącznie na zyski. Mowca nie przywiązuje wielkich nadziei do Banku; dopiero po pięciu latach, gdy ustanie wpływ Banku eskontowego, będzie można popierać przemysł krajowy Korzystnym jest obecny zwrot wprowadzający czynniki publiczne jako akcyonaryuszów. Domagać się należy wprost we wnioskach, aby gminie miasta Krakowa przyznano przedstawicielstwo w Radzie nadzorczej; ten warunek należy jasno i wyraźnie postawić.

R. m. Dattner zaznacza, że r. m. dr. Gross podniósł zarzut, iż Bank nie stworzy przemysłu; czegoś podobnego nikt nie żąda od banku i żądać nie może, gdyż zadaniem Banku może być tylko popieranie nowych gałęzi przemysłu i istniejących dobrych przedsiębiorstw, a nie tworzenie przemysłu na własną rękę. Wyznaczenie Krakowa jako siedzibę Banku zależało tylko od Sejmu, w którym były zdania przeciw wyznaczeniu Krakowa na siedzibę Banku. Posłowie dążyli więc do stworzenia filii Banku w Krakowie i to im się udało. Bank przemysłowy ma ważne zadania popierania np. w dziedzinie przemysłu drzewnego naszych przedsiębiorców, gdyż przemysł ten znajduje się u nas przeważnie w obcem ręku.

R. m. dr. Doboszyński oświadczył się także za wnioskami prezydenta co do powołania delegata gminy m. Krakowa do Rady nadzorczej Banku.

R. m. dr. Bandrowski wyraża ubolewanie, iż r. m. dr. Gross uważał za potrzebne zniechęcać do nowego Banku przemysłowego. W przeciwstawieniu do zapatrywań r. m dr. Grossa, mowca wskazuje, że kraj od dłuższego czasu żądał stworzenia takiej instytucyi dla podniesienia krajowego przemysłu, będącego przeważnie w rękach obcych i zatrudniającego obce siły, tak, że trudno młodzieży naszej technicznej znaleźć zajęcia przy fabrykach i przedsiębiorstwach na własnej ziemi. Zamiast bezpłodnej krytyki dra Grossa, lepszy jest ślad dobrego czynu.

R. m. dr. Gross odpowiada, że krytyka w tej sprawie jest potrzebną; mowca uznaje potrzebę ujęcia przemysłu w ręce krajowe i zapewnienia młodzieży pracy w kraju. Mowca domaga się aby krajowe czynniki miały wpływ na Bank, a do nich należy gmina miasta Krakowa

Prezydent dr. Leo uznaje żale, że Bank nie ma siedziby w Krakowie; zastępcy Krakowa domagali się tego, ale w Sejmie nie mogli przeprowadzić; uzyskali natomiast filię z odpowiednim zakresem działania. Jeżeli na czele filii stanie dzielny dyrektor i filia będzie dobrze zorganizowana, to punkt ciężkości Banku po kilku latach przeniesie się do Krakowa. R. m. dr. Gross żąda, aby rozpocząć walkę ze wszystkimi kartelami w Austryi, a to jest niemożliwe i Bank musi szukać oparcia o Wiedeń; niestety w Wiedniu niema większego banku, którybv nie miał stosunków z kartelami i trzeba było wybrać instytucyę solidną, związaną z jednym tylko kartelem żelaznym, nie stającą w kolizyi z interesami naszego przemysłu Nie będzie więc Bank zaprzedany kartelom austryackim i będzie miał możność popierania przemysłu krajowego. Mowca bronił wreszcie brzmienia wniosku co do zastępstwa gminy m. Krakowa w Radzie nadzorczej Banku.

W głosowaniu przyjęto wnioski Sekcyi. (L. prez. 171/910).

Odsłonięcie pomników Kościuszki i Pułaskiego w Waszyngtonie.

Imieniem Sekcyi szkolnej i skarbowej radca Mgtu dr. Zaczek wnosi:

Rada miasta uchwali:

1) Wziąć udział w uroczystości odsłonięcia pomników dla Kościuszki i Pułaskiego w Waszyngtonie, przez wysłanie 1 delegata.

2) Na koszta podróży dla delegata wyznacza się z funduszów miejskich 3000 K i na ten cel przyznaje się kredyt w tej wysokości dla Dz. XIV budżetu 1910 r. (LM. 24819/910/IV.)

R. m. Dębicki proponuje, aby na delegata zaprosić r. m. dra Adama Doboszyńskiego.

Wniosek uchwalono z dodatkiem r. m. Dębickiego, aby na delegata zaprosić r. m dra Doboszyńskiego.

Uroczystość Chopinowska.

Imieniem Sekcyi szkolnej i skarbowej Radca Mgtu dr. Zaczek wnosi:

Rada miasta uchwali:

1) Do Wydziału Towarzystwa muzycznego zajmującego się urządzeniem uroczystego obchodu 100-letniej rocznicy urodzin Chopina, wydelegować z łona Rady miejskiej I. wiceprezydenta dra H Szarskiego i r. m dra Juliana Nowaka i dra Wł. Wasunga.

2) Na uroczystość odstąpić bezinteresownie salę w teatrze miejskim i przyczynić się do kosztów urządzenia uroczystości kwotą 1 000 K z funduszów miejskich pod warunkiem, iż Towarzystwo muzyczne urządzi 1 popularny koncert Chopinowski.

3) Na pokrycie powyższego wydatku przyznaje się kredyt w powyższej wysokości dla Dz XIV budżetu 1910 r. (LM. 19046/910/IV).

Uchwalono

Powołanie radcy miejskiego.

Imieniem Sekcyi prawniczej sekretarz prez. dr. Kannenberg wnosi:

Rada miasta uchwali:

Stosownie do postanowienia § 18 u. 2 statutu dla m. Krakowa z dnia 6 X. 1901 Nr. 108 Dz. u. kr. powołuje się p dra Tadeusza Federowicza adwokata krajowego, do pełnienia obowiązków radcy miejskiego, w miejsce zmarłego radcy miej. śp Aleksandra Sulikowskiego, a to aż do najbliższych wyborów. (L prez. 84/910).

Uchwalono.

Na tem posiedzenie zakończono o godz. 7. wieczór.

Posiedzenie tajne (20. w kad. XV.) z dnia 31. marca 1910 roku.

I. Udzielono **Józefowi Wiśniowskiemu**, starszemu oficyałowi egzekucyjnemu, pełniącemu obowiązki zastępcy komisarza obwodu, zaliczkę zwrotną 2400 Koron, spłacalną w 3 latach, w 35 ratach miesięcznych po 66 koron i ostatnia rata 90 koron, a to bez obowiązku składania w zastaw polisy asekuracyjnej (LM 110091/909 prez).

II. **Helenie Kayzowej**, wdowie po zmarłym w dniu 1. listopada 1909 oficyale magistratu śp Adamie Kayzym, przyznano od dnia śmierci męża pensyę wdowią w kwocie 1.000 koron rocznie, oraz w drodze łaski dodatek do pensyi w kwocie 400 koron rocznie, na utrzymanie matki śp. Kayzego, aż do jej śmierci (LM 11711/910 Prez).

III **Rozalii Kowalskiej**, sierocie po stróżu plantacyjnym śp Józefie Kowalskim, przyznano w drodze łaski pensyę sierocińską w kwocie 200 koron rocznie od dnia 25 września 1909 r. na 1 rok. (LM 43958/09 prez).

IV. **Annie Zającowej**, wdowie po robotniku zakładu czyszczenia miasta śp. Grzegorzu Zającu, przyznano w drodze łaski zaopatrzenie w kwocie 240 koron rocznie od

dnia śmierci jej męża, na czas wdowieństwa. L. 562/910 Prez.).

V. **Janowi Grünbergowi**, pachołkowi miejskiemu przeniesionemu w stały stan spoczynku z dniem 31. sierpnia 1909 r., przyznano od dnia 1. września 1909 r.

a) emeryturę w kwocie 525 koron rocznie,

b) dodatek do emerytury w drodze łaski 120 kor. rocznie z tem, że tenże dodatek nie będzie miał wpływu na wymiar pensyi wdowiej. (LM 85961/909. Prez.)

VI. **Agnieszce Białoniowej**, wdowie po zmarłym w dniu 18 lipca 1909 r. pachołku miejskim śp. Janie Białoniu, przyznano od dnia śmierci męża pensyę wdowią w kwocie 400 kor. rocznie. (LM. 94520/909 Prez.).

VII. **Maryi Kustowskiej**, wdowie po miejskim stróżu nocnym śp. Antonim Kustowskim, przyznano w drodze łaski zaopatrzenie w kwocie 240 kor. rocznie od dnia śmierci jej męża, tj. od dnia 4. września 1909 roku. (LM. 86490/09 Prez.).

VIII **Maryi Wlazło**, wdowie po śp. Janie Wlazło stróżu stacyi wodociągowych pomp, przyznano tytułem odprawy jednorazowo kwotę 324 koron. (LM 95880/09. Prez.)

IX. **Annie Poledniakowej**, wdowie po śp. Tomaszu Poledniaku sekretarzu Magistratu, przyznano nadal dodatek na wychowanie córki Zofii w kwocie 216 kor. 64 hal. rocznie, od dnia 11. grudnia 1909 aż do ukończenia 24. roku życia córki (LM. 96812/09. Prez.).

X **Annie Zofii 2-im Wachowej**, wdowie po śp. Leopoldzie Wacha, woźnym Muzeum techniczno-przemysłowego, przyznano odprawę w kwocie 400 kor. jednorazowo. (LM 98334/09 Prez)

XI Zezwolono na wytoczenie **skargi** o wykreślenie kwoty 2000 K z 5% odsetkami, zaintabulowanej w pozycyi C. wykazu hipotecznego lwh. 753 ks gr. gm. kat Kraków (**Górne Młyny**) jako zgasłej (LM. 118965/09 Prez.)

XII **Tomaszowi Fliśnikowi**, pachołkowi miejskiemu, przeniesionemu w stały stan spoczynku z dniem 31 października 1909 r., przyznano od dnia 1 listopada 1909 roku, emeryturę w kwocie 656 kor. rocznie, oraz w drodze łaski dodatek do emerytury w kwocie 64 koron rocznie, a to w uwzględnieniu 4 lat służby przy akcyzie miejskiej, spędzonej przed zamianowaniem go etatowym sługą miejskim. (LM 113936/09. Prez)

XIII **Joannie Czoponowskiej**, wdowie po zmarłym w dniu 21. września 1909 r. emerytowanym komisarzu obwodowym Magistratu, śp. Izydorze Czoponowskim, przyznano od dnia śmierci męża tytułem pensyi wdowiej i dodatków na wychowanie nieletnich dzieci kwotę 1191 K 66 hal. łącznie aż do dojścia do wieku normalnego jej dzieci, zaś od dnia 15 stycznia 1915 r. wyłącznie tytułem pensyi wdowiej kwotę 1191 kor. 66 hal. (LM. 20352/910. Prez).

Sprawozdania ze Sekcyj i komisyj.

Sekcya ekonomiczna (I).

I. Posiedzenie w dniu 2. marca 1910 r.

Sekcya poleciła Magistratowi zbadać **stan sali większej w Starym teatrze**, celem usunięcia stamtąd nieporządków jakie w ostatnich czasach się wkradły.

Dalej Sekcya poruszyła sprawę skrzyżowania ulicy **Szpitalnej i Mikołajskiej** i poleciła Budownictwu miejskiemu sporządzić **plan rozszerzenia** tego miejsca, a to ze względu na bardzo ożywiony ruch komunikacyjny.

Następnie zreasumowała swoją poprzednią uchwałę co do **zakupna** ciężkich **koni** (perszeronów) dla Zakładu czyszczenia miasta i postanowiła zakupić konie silne lecz lżejsze, które mogłyby być użyte także do pracy w Straży pożarnej miejskiej.

Sprawę odwodnienia i należytego **skanalizowania cmentarza m.**, poleciła Sekcya przesłać do szybkiego załatwienia podkomitetowi cmentarnemu.

Wskazując na szereg skarg na nieporządki w nowo wybudowanych **wychodkach podziemnych** w Sukiennicach, tudzież na niewłaściwe zachowanie się personalu obsługującego, poleciła Sekcya Magistratowi braki te w jak najkrótszym czasie usunąć a zarazem zastanowić się nad ewentualnem oddaniem tych wychodków w przedsiębiorstwo prywatne.

W dalszym ciągu wezwała Sekcya Magistrat do rozpoczęcia prac około otwarcia **nowej ulicy** na gruntach odstąpionych przez szpital św. Łazarza, od ulicy Grzegórzeckiej do ulicy Kopernika.

Zatwierdziła **oferty** na roboty wodociągowe, ciesielskie, dachówkowe, kanalizacyjne i na dostawę dźwigarów do **budowy nowych skrzydeł Magistratu.**

W końcu uchwaliła ze względu na mający się odbyć w lipcu b. r. **zlot Sokołów**, przenieść dzisiejszy plac sportowy i zabaw na błoniach miejskich na inne miejsce i przeznaczyła kredyt dodatkowy na przeniesienie słupów, ograniczających dzisiejszy plac sportowy i na wyrównanie go i dosianie trawą

Wreszcie zatwierdziła Sekcya **linię regulacyjną** w części ulicy **Miedzuch**, między ulicą Augustyańską a ulicą Krakowską, tudzież uchwaliła zatrzymać dotychczasową linię regulacyjną **ulicy Pijarskiej**, między ulicą Sławkowską a ulicą św. Jana.

II. Posiedzenie w dniu 9. marca 1910 r.

Sekcya poleciła Magistratowi, aby w porozumieniu z konserwatorem i zasięgnąwszy opinii Rady artystycznej, przygotował wnioski w sprawie **uporządkowania barbakanu.**

Następnie Sekcya wezwała Magistrat, by zażądał od Dyrekcyi tramwaju zmiany nazwy stacyi, którą niedawno przeniesiono z ulicy Stradom na wylot ulicy św. Gertrudy.

Dalej Sekcya wyraziła życzenie, aby kuratorya czuwająca nad parkiem **Dra Jordana**, zbadała sprawę **rozszerzenia boisk** w parku przez przyłączenie do nich pasa gruntu położonego nad samą Rudawą, na lewo od mostku i poleciła Magistratowi usunąć druty kolczaste umieszczone przy wejściach z deptaku na błonia

W sprawie odstąpienia powszechnemu **stowarzyszeniu budowy tanich domów** mieszkalnych **dwóch parcel** położonych **w dzielnicy VII. lub VIII.**, uchwaliła Sekcya polecić Magistratowi aby wypracował plan parcelacyi gruntów miejskich na tak zwanej Birnbaumówce, w dzielnicy VIII., a w razie stwierdzenia niemożebności przystąpienia obecnie do parcelacyi tych gruntów, przedłożył wnioski co do odstąpienia wspomnianemu stowarzyszeniu innych parcel w obrębie dzielnic VII. lub VIII.

III. Posiedzenie w dniu 16. marca 1910.

Sekcya poleciła Magistratowi aby obmyślił sposoby obostrzenia **kontroli** nad jakością **środków spożywczych** sprzedawanych na targach w mieście.

Następnie uchwaliła Sekcya wykonać instalacyę światła elektrycznego w podwórzu Zakładu czyszczenia miasta.

W sprawie wyznaczenia **miejsca pod pomnik Tadeusza Kościuszki**, uchwaliła Sekcya przedłożyć Radzie miasta następujący wniosek: Sekcya ekonomiczna uważa udzielenie miejsca pod pomnik Tadeusza Kościuszki na Rynku głównym jako nie wskazane i wnosi, by prezydyum miasta celem wybrania miejsca na cel powyższy, wdrożyło rokowania z komitetem budowy pomnika i w swoim czasie przedłożyło stosowne wnioski.

Sekcya skarbowa. (II).

I. Posiedzenie w dniu 1. marca 1910 r.

Sekcya załatwiła kilka spraw osobistych, przyznała **subwencyę dla Izby rękodzielniczej** na budowę własnego domu, oraz przyznała kilka kredytów dodatkowych. Następnie przyjęła Sekcya do wiadomości sprawozdanie r. m. Szatkowskiego o **zamknięciu rachunkowem** funduszu wodociągowego administracyjnego i funduszu budowy wodociągów za lata dawniejsze i wysłuchała gruntownie opracowany przez prof. dra Ponikłę referat o zamknięciu rachunkowem funduszu obrotowego miejskiego za rok 1908 i po dyskusyi udzieliła absolutoryum odpowiedzialnym urzędnikom miejskiej Izby obrachunkowej.

II. Posiedzenie z dnia 7. marca 1910 r.

Na Sekcyi r. m dr. Wasung referował uchwalony przez Sekcyę szkolną **projekt statutu organizacyjnego** dla **szkoły gospodarstwa domowego** oraz **zawodowej szkoły kucharskiej**. Pierwsza ma obejmować 10 miesięczny kurs praktycznej nauki gospodarstwa domowego, obejmującego naukę gotowania, prania, prasowania, szycia bielizny, krawieczyzny, rachunków gospodarczych i hygieny domowej. Szkoła ta służyć będzie do uzupełnienia wykształcenia teoretycznego dziewcząt w kierunku praktycznym. Druga szkoła, będzie szkołą zawodową dla kształcenia dobrych kucharek, których brak daje się wszystkim dotkliwie odczuwać.

Sekcya skarbowa zgodziła się na projekt przedłożony, z tem, by obydwie szkoły jeszcze w jesieni b. r. otwarte zostały.

III. Posiedzenie w dniu 30. marca 1910 r.

Sekcya uchwaliła **pobór opłat** na terytoryum W. Krakowa za **oględziny zwierząt domowych** przy wydawaniu paszportów w dotychczasowej wysokości pobieranej w gminach podmiejskich tj. w kwocie po 8 i 4 hal. od sztuki, następnie zastanawiała się nad sprawą udziału miasta **w subskrypcyi** na akcye **krajowego Banku przemysłowego** i uchwaliła jednomyślnie przedłożyć Radzie miejskiej przedstawione przez prezydenta wnioski na przystąpienie gminy m. Krakowa do Towarzystwa akcyjnego pod tytułem „Krajowy Bank przemysłowy Król. Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem“, jako akcyonaryusz z udziałem do miliona koron. Zarazem upoważnia Sekcya prezydenta miasta do przeprowadzenia w tym celu pertraktacyi i do zawarcia ewentualnej umowy z Wydziałem krajowym. Sekcya zastrzegła przy tem odpowiednie zastępstwo w Radzie nadzorczej Banku i wpływ na organizacyę filii w Krakowie.

W końcu Sekcya skarbowa zgodnie z wnioskami Sekcyi szkolnej, uchwaliła wysłać jednego delegata na uroczystość odsłonięcia **pomników Kościuszki i Pułaskiego w Waszyngtonie**, oraz delegować trzech reprezentantów gminy do komitetu Towarzystwa muzycznego, zajmującego się urządzeniem **uroczystości** 100 letniej rocznicy urodzin **Chopina.**

Sekcya prawnicza. (III).

I. Posiedzenie w dniu 12. marca 1910 r.

Sekcya upoważniła dwóch Radców miejskich do **podpisania** imieniem gminy miasta **rewersu demolacyjnego** na kilka przybudówek do budynków miejskich w Prądniku Czerwonym i Grzegórzkach, uchwaliła przedłożyć Radzie miejskiej wniosek na **powołanie radcy miejskiego** w miejsce zmarłego śp. Aleksandra Sulikowskiego, aż do najbliższych wyborów i załatwiła kilka spraw osobistych.

II. Posiedzenie w dniu 15. marca 1910 r.

Sekcya powzięła uchwały co do kilku spraw odnoszących się do wymiaru emerytury sługom miejskim, pensyi wdowiej i datku na wychowanie dzieci.

III Posiedzenie w dniu 23. marca 1910 r.

Sekcya wydała opinię prawną tej treści, że gmina m. Krakowa na podstawie art. 10. ustawy o Wielkim Krakowie, ma prawo do **poboru opłat gminnych od trunków**, w gminach, które będą wcielone do Krakowa z dniem 1 kwietnia 1910.

Sekcya szkolna. (IV).

I. Posiedzenie w dniu 15. marca 1910 r.

Sekcya obradując nad oddaniem miejsca pod **budowę pomnika dla T. Kościuszki**, oświadczyła się za oddaniem na ten cel miejsca na Rynku głównym na osi linii od Sukiennic ku ulicy Szewskiej.

Oprócz tego uchwaliła przedstawić Radzie miasta ostateczne wnioski w sprawie założenia w Krakowie miejskiej **szkoły gospodarstwa domowego.**

Połączone Sekcye.

I. Posiedzenie w dniu 7. marca 1910 r. połączonych Sekcyj V. i skarbowej, w sprawie, **nowej organizacyi służby zdrowia w Krakowie.** Referent p fizyk m. dr. Janiszewski przedstawił uchwalony przez Magistrat i Komisyę sanitarną projekt odnoszący się do tej sprawy. Według tego projektu cały obszar Wielkiego Krakowa, dzieli się na dziewięć okręgów, z czego pięć przypada na stary Kraków, cztery na przyłączone gminy Etat osobowy miejskiego Urzędu zdrowia obejmować ma jedną posadę 7 klasy rangi (lekarz naczelny), cztery posady 8 klasy rangi, cztery posady 9 klasy rangi, trzy posady w 10 klasie rangi i jedna posada w 11 klasie rangi. Dla miejskiego Domu kalek, oraz obu oddziałów schroniska Br. Alberta, ma być ustanowiony osobny lekarz za kontraktem. Dotychczasowa instrukcya dla lekarzy zostaje o tyle zmienioną, że dla całego okręgu Wielkiego Krakowa ustanawia się jednego lekarza do oględzin pośmiertnych.

Do m. Urzędu zdrowia przydzielonym będzie jeden lekarz jako asystent biurowy, drugi zaś jako asystent do nadzorowania desynfekcyi i badań bakteryologicznych. Co do lekarzy szkolnych, Magistrat oceniając potrzebę ich wprowadzenia, uchwalił wnieść petycyę do Rządu i Wydziału krajowego o subwencyę na pokrycie kosztów połączonych z utworzeniem tej instytucyi. Służba niższego rzędu składać się ma według ilości okręgów z 9 sanitaryuszy (w tem jeden starszy), zadaniem których

będzie nadzorowanie swoich okręgów, pod względem sanitarnym pod nadzorem lekarza. Reforma ta pociągnie za sobą znaczniejszy wydatek, tak iż odnośna pozycya budżetu na rok 1911 wzrośnie do kwoty 65 004 koron. Dla objaśnienia tej cyfry wydatków stwierdzono, że wydatki na cele sanitarne w Bernie, Gracu i Lwowie wynoszą obecnie od 70—80.000 koron. Nad powyższym projektem wywiązała się bardzo obszerna dyskusya, na podstawie której połączone Sekcye uchwaliły przedstawiony przez p. Referenta projekt wraz z rezolucyą, uważającą potrzebę wprowadzenia instytucyi lekarzy szkolnych.

Komisya administracyjna.

Posiedzenie w dniu 5. marca 1910 r.

Przed porządkiem dziennym, radca dr. Ponikło, imieniem Komitetu upoważnionego do sprawdzenia **zamknięć rachunkowych** za rok 1909, przedłożonych przez Administracyę akcyzy z funduszów pozostających pod jej zarządem, złożył wyczerpujące sprawozdanie wykazujące zgodność tych zamknięć ze stanem ksiąg i dowodów rachunkowych.

Następnie Komisya rozpatrywała **szkice na budowę urzędu akcyzowego,** który stanąć ma przy ulicy Starowiślnej, w pobliżu budującego się mostu i ma obok lokali potrzebnych na pomieszczenie urzędu i koszar straży, obejmować w parterze sklepy, a na pierwszem i drugiem piętrze kilka mieszkań przeznaczonych częścią dla urzędników akcyzowych, częścią do wynajmu osobom prywatnym.

Komisya udzieliła Administracyi akcyzy i Biurowi technicznemu kilka wskazówek i poleciła wypracowanie szczegółowych planów i kosztorysów wspomnianego budynku, oraz szkiców na budowę **domu mieszkalnego dla urzędników akcyzy** na gruntach pofortyfikacyjnych.

W sprawie rozszerzenia opłat od trunków obowiązujących obecnie w Krakowie na terytorya gmin, które z dniem 1. kwietnia b. r. mają być do Krakowa wcielone, uchwaliła Komisya zasięgnąć opinii Sekcyi prawniczej.

Komisya archiwalna.

Posiedzenie w dniu 14. marca 1910 r.

Komisya powzięła rezolucyę, ażeby ściśle wykonywano rozporządzenia prezydyum miasta w sprawie **ochrony zabytków wykopywanych** przy robotach ziemnych na gruntach miejskich, by zabytki te oddawane były przez przedsiębiorców robót miejskich do zbioru pamiątek miejskich przy Archiwum, a nie przechodziły w ręce osób prywatnych.

Przedłożone przez Dyrekcyę Archiwum **„Sprawozdanie z czynności Archiwum za rok 1909“** przyjęła Komisya z uznaniem i wybrała referentem na Radę miejską radcę m. Dra Stanisława Ponikłę.

Wskutek tego, że po przyłączeniu sąsiednich gmin do m. Krakowa, archiwa tychże gmin oddane będą miastu i włączone do Archiwum aktów dawnych miasta Krakowa, Komisya archiwalna postanowiła żądać kredytu 500 K na przeniesienie, uporządkowanie i umieszczenie tychże archiwaliów w Archiwum.

Komisya zgodziła się jednomyślnie, w myśl poprzednich uchwał Komisyi, ażeby na 100-letnią **rocznicę utworzenia Rzeczypospolitej Krakowskiej,** przypadającą na r. 1915, **wydać materyały** do historyi tejże Rzeczypospolitej, w pierwszym rzędzie „Dyaryusze Sejmowe Zgromadzenia reprezentantów“, wejść w tym celu w porozumienie z Komisyą do historyi porozbiorowej w Akademii Umiejętności i przedstawić w krótkim czasie Radzie miasta odpowiednie wnioski.

Komisya drogowo-kanałowa.

Posiedzenie w dniu 4. marca 1910 roku.

Komisya uchwaliła **zakupić** trzeci **walec parowy,** oraz uchwaliła przedłożyć Radzie miejskiej wniosek o opłacie za wykonanie wpustów połączeń domowych przy kanałach miejskich.

W końcu uchwaliła szerokość **torów jezdnych** i chodników odnośnie do uporządkowania **placu Matejki** i oddała dostawę uzbrojeń żelaznych dla kanalizacyi miejskiej firmie Peterseim w Krakowie.

Komisya gruntów pofortecznych.

I. Posiedzenie w dniu 1. marca 1910 r.

Komisya rozpatrywała kwestyę udzielenia kilku konsensów na budowę domów na nowych terytoryach Wielkiego Krakowa, ze względu na ustalenie linii regulacyjnych.

II. Posiedzenie w dniu 10. marca 1910 r.

Komisya przedłużyła niektóre dzierżawy gruntów na rok 1910. Badała kwestyę udzielenia konsensów na budowę nagłą domów na terytoryum W. Krakowa. Rozpatrywała szerokość ulicy Ogrodowej na Dębnikach. W końcu przeprowadziła szczegółową dyskusyę nad szerokością **drogi obwodowej** mającej się założyć w miejsce zniesionej linii circumwalacyjnej. Sprawę tę jednak jakoteż budowę kanału na tejże ulicy, między ul. Długą i Krowoderską ze względu na ogłoszony konkurs na plan regulacyjny W. Krakowa odroczyła do przyszłego posiedzenia.

III. Posiedzenie w dniu 18. marca 1910 r.

Komisya rozpatrywała **plany domów** mających stanąć na gruntach fortecznych, około drogi prowadzącej na Kopiec Kościuszki **pod Salwatorem** i zatwierdziła plany odpowiadające ustawie budowlanej dla gmin podmiejskich. Następnie zarządziła prace przygotowawcze dla sędziów konkursowych, na plan regulacyjny Wielkiego Krakowa.

Komitet Grunwaldzki.

I. Posiedzenie w dniu 6. marca 1910 r.

Komitet obradował nad sposobem wykonania poszczególnych **punktów** uchwalonego **programu uroczystości,** tudzież nad sposobem pokrycia kosztów z urządzeniem uroczystości połączonych.

II. Posiedzenie w dniu 10. marca 1910 r.

Komitet obradował w dalszym ciągu nad sposobem wykonania **programu** i uchwalił zwołać w najbliższych dniach posiedzenie poszczególnych Sekcyi, a następnie obszerniejszego subkomitetu.

III. Posiedzenie w dniu 18. marca 1910 r.

Sekretarz Komitetu p. Groele przedstawił stan wszystkich spraw podniesionych na poprzednich posiedzeniach. Dalej podał do wiadomości, że w ubiegłym tygodniu ukonstytuowały się i rozpoczęły swoje czynności następujące sekcye:

1) **Sekcya dla urządzenia wystawy pamiątek z epoki Jagiellońskiej.** Przewodniczącym wybrano dra Tomkowicza, sekretarzem dra Gomowskiego. Wystawa ma być urządzoną w gmachu Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych. Przygotowania do wystawy już rozpoczęte.

2) **Sekcya dla wybicia medalu pamiątkowego.** Przewodniczący prof. Axentowicz Sekcya na dwóch posiedzeniach rozpatrywała przedstawione projekty medali.

3) **Sekcya kwaterunkowa.** Przewodniczący dr. Ludwik Schneider, sekretarz p. Józef Robak. Sekcya uchwaliła odnieść się do c. k. Rady szkolnej krajowej z prośbą o zezwolenie na pomieszczenie gości w budynkach w Krakowie i Podgórzu; wydać odezwę do mieszkańców m. Krakowa o udzielenie w swoich mieszkaniach kwater, albo bezpłatnie, albo za umiarkowanem wynagrodzeniem; udać się do klasztorów i stowarzyszeń z prośbą o odstąpienie na ten cel swoich wolnych lokali.

4) **Sekcya pochodowa** Przewodniczący radca m. p. Kosobucki, zastępca przewodniczącego p. Henryk Uziembło, sekretarze pp. Odroń i Staśko, delegaci Czytelni akademickiej.

W najbliższych dniach nastąpi ukonstytuowanie się dalszych sekcyi, a mianowicie: kolejowej, wydawniczo-prasowej, dla oprowadzania po mieście i wycieczkowej, dalej sekcyi dla przyjęć i zabaw, aprowizacyjnej, artystycznej oraz dekoracyi i illuminacyi miasta tudzież muzycznej.

Najbliższe posiedzenie podkomitetu odbędzie się w przyszłym tygodniu.

Podkomitet Komisyi statutowej.

Posiedzenie w dniu 11. marca 1910 r.

Podkomitet zastanawiał się nad rozdziałem **mandatów** na poszczególne kurye, nad **podziałem** miasta na okręgi wyborcze oraz nad **ustrojem kuryi** dla osób które dotąd prawa wyborczego do Rady miasta nie miały.

Komisya teatralna.

Posiedzenie w dniu 9. marca 1910 r.

Komisya przyjęła **sprawozdanie z działalności artystycznej** Teatru miejskiego w II. półroczu 1909 r. na podstawie wyczerpującego referatu członka komisyi prof. dra Flacha.

Z powodu upływu kontraktu dzierżawy teatru w roku 1911, uchwaliła Komisya przedłożyć Radzie miejskiej odpowiednie wnioski co do **rozpisania konkursu** na dalszą dzierżawę teatru.

W końcu na wniosek prezydenta miasta wezwała komisya Dyrekcyę teatru miejskiego, aby z powodu **obchodu grunwaldzkiego** zastrzegła w letnim sezonie operowym **3 przedstawienia** odpowiadające uroczystości lipcowej, a nadto odstąpiła gminie m. Krakowa w drugiej połowie czerwca b r. jeden **wieczór** dla obchodu ku czci **Chopina**.

Nakładem Gminy miasta Krakowa. — Czcionkami drukarni Związkowej w Krakowie pod zarządem A. Szyjewskiego.